

Z činnosti

Valná hromada Ovocnářské unie ČR z 13.4.2005

Vybíráme z projednávaných bodů:

Činnost za rok 2004

1. INFORMATIKA

- Marketingu ovoce vydáno 25 čísel a 2 zvláštní přílohy, Zpravodaj 5 čísel
- spolupráce se SZIF na vydávání TIS ovoce, informace o trhu s ovocem jsou dostupné na www.szif.cz
- zpracovali jsme měsíční informace o sklizni ovoce a zásobách jádovin, které smluvně využívá i MZe
- spolupracovali jsme na odhadech sklizní a definitivní sklizni
- sledujeme dovoz, vývoz, bilance, trendy, ceny

2. MZeČR

- podíleli jsme se na jednáních komoditní rady ovoce, které jsou nyní na SZIF
- podíleli jsme se na zpracování situační a výhledové zprávy ovoce
- spolupracovali jsme v oblasti legislativy – zákony, dotace-HRDP, národní zdroje atd.

3. VÝSTAVNICTVÍ

- prezentovali jsme se na výstavě HORTIKOMPLEX 2004 v Olomouci (spolu s MSOU a VČOU)
- zúčastnili jsme se veletrhu Salima 2004 v Brně za aktivní účasti MSOU
- Prezentovali jsme se na „Zahradě Čech“ za aktivní účasti UOSR.

4. PROPAGACE

- spolupracovali jsme s denním tiskem, odborným tiskem, pravidelně měsíčně jsme komunikovali s ČTK o zásobách jablek, odhadech sklizní a sklizni a dalších problémech, pravidelné informace byly také na Internetu na stránkách Agrowebu, Agrisu, Zahradawebu atd.
- Proběhly tiskové konference, ke zhodnocení sezóny a k předvánoční akci
- koncem roku jsme za bohaté účasti všech druhů médií uspořádali akci "České jablko = dobrý skutek" a darovali jsme jablka sociálním zařízením.
- Vydali jsme aktualizovaný adresář OUČR
- Vydali jsme propagační letáčky (ve spolupráci s výstavištěm Flora)
- Aktualizovali jsme vlastní internetové stránky www.ovocnarska-unie.cz

5. PUBLIKACE

- Vydali jsme kuchařku „Jablka v naší kuchyni“ a publikaci „Odrůdy pro integrovanou produkci“
- Zpracovali jsme již tradiční „Zhodnocení sezóny u jablek“ a „Finanční vyjádření produkce ovoce v ČR“, obě vyšly jako přílohy Marketingu ovoce
- Zpracovali jsme zprávu „Analýza produkčního zaměření ovocnářství“

6. SEMINÁŘE

- Byly pořádány na úrovni regionů a odborných svazů
- Spolupřádali jsme Ovocnářské dny v Hradci Králové (18.-19.1. 2005) spolu s VŠÚO

7. ZASEDÁNÍ PŘEDSEDNICTVA

- Začátkem června ve VŠÚO před sklizní
- Konec srpna - výjezdní organizačně zajištěné UOJZČ v Chelčicích
- polovina listopadu – Holovousy
- polovina ledna - výjezdní zasedání při konání Ovocnářských dnů v Hradci Králové

Plán činnosti na rok 2005

1. INFORMATIKA

- vydávání Marketingu ovoce nadále čtrnáctidenně (přejít z tištěné formy na elektronickou), Zpravodaj 5 čísel ročně
- nadále spolupracovat se SZIF na programu TIS ovoce a v rámci nařízení 2200/96
- spolupracovat s odborem Informatiky MzeČR v oblasti zpracovávání naskladnění jádrevin
- podílet se na odhadech sklizní a konečné sklizni (letos nově místo Mze bude zajišťovat ÚKZÚZ)
- během letošního roku nadále zdokonalovat vlastní WWW stránky na Internetu, zejména doplnění o aktuální informace a dopracování informací o SISPO v souvislosti s dotacemi

2. MzeČR, SZIF

- aktivně se podílet na jednáních komoditní rady ovoce (SZIF)
- provádět expertní činnost v oblasti ovocnářství
- podílet se na zpracování situační a výhledové zprávy ovoce
- s odborem Informatiky spolupracovat na zkvalitňování informací v oblasti ovocnářství
- řešit aktuální problémy ovocnářství a podílet se na přípravě legislativy v zahradnické oblasti

3. VÝSTAVNICTVÍ

- prezentovat se na výstavě HORTIKOMPLEX 2005 v Olomouci,
- prezentovat se na Zahradě Čech v Litoměřicích
- Zvážit účast na výstavě v Lysé nad Labem

4. PROPAGACE

- Další rozvoj spolupráce s denním tiskem, odborným tiskem, pravidelné měsíční informace do ČTK o zásobách jablek, odhadech sklizní a sklizni a aktuálních problémech
- koncem roku uspořádat tradiční darování jablek sociálním zařízením za účasti médií, uspořádat tiskové konference v regionech
- zajistit propagační materiál propagující vyšší spotřebu ovoce
- dbát na instalaci a další rozšiřování billboardů a dalších propagačních materiálů
- aktivně se podílet na vytvoření programu k propagaci ovoce ke zvýšení spotřeby a k propagaci ochranné známky SISPO

5. SLUŽBY

- v tiskovinách OUČR dát prostor pro placenou inzerci firmám
- vydání aktualizovaného adresáře OUČR

6. PUBLIKACE

- zpracovat Zhodnocení sezóny u jablek, Finanční rozměr sklizně, jako přílohy Marketingu ovoce
- zvážit vydání kvalitního cizojazyčného propagačního materiálu

7. SEMINÁŘE

- pořádání seminářů pro pěstitele organizovat v regionech a odborných svazech
- spolupořádat Ovocnářské dny v Hradci Králové (již byly) spolu s VŠÚO

8. ZASEDÁNÍ PŘEDSEDNICTVA

- červen - termín stanoven na úterý 14.června 2005 ve VŠÚO
- konec srpna - výjezdní organizačně zajištěné UOJZČ
- listopad ve VŠÚO
- v lednu 2006 - výjezdní zasedání při konání Ovocnářských dnů v Hradci Králové

Z činnosti regionálních unií

MORAVSKOSLEZSKÁ OVOCNÁŘSKÁ UNIE

Moravskoslezská ovocnářská unie je největší regionální unií, jejíž členové obhospodařují 4 tisíce hektarů sadů a školek. Mají 51 fyzických osob, 51 právnických osob, 13 školkařů a 7 ostatních členů. Od letoška funguje nová unie, stará je v likvidaci. Aktivně se účastnili na přípravě i prezentaci výstavy Hortikomplex v Olomouci, veletrhu Salima v Brně a ve Znojmě na výstavě Zahrada Moravy. Během roku spolu s dalšími firmami organizovali některé semináře. Připojili se k akci „České jablko = dobrý skutek“ a poskytli jablka do několika sociálních ústavů. Vydali různý propagační materiál. Uspořádali zájezd do Itálie. S krajským úřadem jednájí o koncepci, jelikož ovocnářství bylo v zemědělské koncepci kraje zmíněno jen jako okrajová a zájmová činnost.

VÝCHODOČESKÁ OVOCNÁŘSKÁ UNIE

VčOU je nyní nejpočetnější regionální unií, která sdružuje celkem 155 členů, kteří obhospodařují téměř 3 tisíce ha sadů. Celkem vyprodukovali na 37 tisíc tun ovoce a disponují kapacitou 20 tisíc tun skladů. Ovocnáři se zúčastnili výstavy Hortikomplex a Zahrada Čech. Uspořádali několik seminářů (např. k řezu, aplikaci pesticidů apod.). Opět se úspěšně konal již 5. ročník soutěže v řezu o věcné ceny. Podpořili předvánoční akci a darovali jablka do sociálních ústavů a to za účasti regionálních médií. V rámci letošní valné hromady proběhl dvoudenní seminář na Seči. Uspořádali zájezd do Skotska a spolupřátali s VŠÚO zájezd do Francie. Adresář zatím nevyšel, ale bude do léta.

STŘEDOČESKÁ UNIE-OVOCNÁŘSKÉ A ŠKOLKAŘSKÉ DRUŽSTVO

Valná hromada již proběhla spolu s exkurzí na třídění v Unikomu Kutná Hora. Řešili členské záležitosti a úpravu stanov. Pořádají semináře v terénu – naposledy instruktáž a soutěž v řezu a to za účasti televize. Uspořádali zájezd na Slovensko. Předsednictvo se schází podle potřeb. Odbyt jablek byl špatný, zájem jen o kalibraci 70 – 80 mm, nízké ceny.

UNIE OVOCNÁŘŮ JIŽNÍCH A ZÁPADNÍCH ČECH

Unie se přeregistrovala, má 41 členů a obhospodařuje 800 ha sadů. Na letošní valné hromadě byla zhodnocena činnost a plánované akce. Aktivně se účastnili propagační akce a darovali jablka sociálním ústavům za účasti médií a uspořádali tiskovou konferenci. Uspořádali několik seminářů (např. při valné hromadě, setkání s obchodními partnery, se zástupci distributorů pesticidů, k dotacím, apod.). Připravili výjezdní zasedání OUČR v jižních Čechách spojené s diskusním fórem “Ovoce”. V letošním roce se akce bude opakovat opět koncem srpna.

UNIE OVOCNÁŘŮ SEVEROČESKÉHO REGIONU

Byl představen pan Milan Hanč, nový člen předsednictva, který bude v případě potřeby zastupovat na předsednictvu OUČR. V dubnu bude valná hromada. Vstupují další členové, kteří jsou většinou pasivní a jejich vstup je kvůli dotacím na výsadby. V minulém roce se opět prezentovali na výstavě Zahrada Čech v Litoměřicích. Prezentace byla úspěšná. Účast pro letošní rok nabízí i dalším podnikům mimo severočeský region. Opět požadují příspěvek na Zahradu Čech od krajského úřadu. Po volbách do krajů se bohužel zastavili práce na krajské koncepci. Aktivně se účastnili propagační akce a darovali jablka sociálním ústavům. Pořádali soutěž v řezu a instruktáž. Je malá ochota členů poskytovat data o zásobách a odhadech. Budou se také muset jako regionální unie přeregistrovat. Zjistili, že byli v minulosti chybou úředníka registrování dle neexistujícího zákona.

Z činnosti odborných svazů

SVAZ PRO INTEGROVANÉ SYSTÉMY PĚSTOVÁNÍ OVOCE

Valná hromada se konala 12.4. 2005. Přistoupilo 47 nových členů. Dotace na výsadby jsou podmíněny členstvím v SISPO. Byl aktualizován seznam odrůd, které je možné vysazovat se státní dotací. Dotace na plochu pro integrovanou produkci budou letos dány nařízením vlády 242/2004 Sb., které bylo aktualizováno a je v plném znění na stránkách Ovocnářské unie ČR. Představitelé svazu budou vyvíjet aktivitu k prosazení programu na propagaci ochranné známky za podpory financí z EU. Podrobnosti o činnosti budou v zápise a na stránkách svazu, které lze nalézt na www.ovocnarska-unie.cz a následně kliknutím na známku SISPO.

ŠKOLKAŘSKÝ SVAZ

V lednu byla valná hromada. Předseda se zúčastnil několika jednání mezinárodního školkařského svazu a zvažují spolu s okrasnými školkaři vstup do této organizace. Jednají o možnosti snížení sazby DPH pro školkařské výpěstky. Spolupracují s odbytovým družstvem CZ Vita Plant na projektu kvality. V červnu plánují uspořádat seminář v Holovousích.

SVAZ SKLADOVATELŮ OVOCE

Valná hromada se uskuteční v úterý 24.5.2005 na ZF v Lednici. Členové obdrží pozvánky. Součástí valné hromady bude také seminář k aktuálním problémům, tématem bude skladování peckovin, výsledky z pokusného ULO skladu v Holovousích, minimální vybavenost skladů, jedná se také o možnou účast přednášejícího z Polska. Presentovat se budou také zástupci výrobců obalů.

Zprávy o hospodaření a zpráva kontrolní komise

Valná hromada projednala a schválila zprávu o hospodaření OUČR v roce 2004 i zprávu kontrolní komise za totéž období. Obě podrobné zprávy jsou k dispozici k nahlédnutí v kanceláři OUČR.

Situace v odbytu jablek

Stav zásob jablek v ČR k 1.4.2005 byl 17,5 tisíce tun. Zásoba byla meziročně o 19 % vyšší. Dovoz jablek je ve statistikách nepřehledný a zřejmě se nedohledá všechno. Navíc jsou i vysoké vývozy konzumních jablek, ale jedná se spíše o reexporty. Lze odhadovat, že dovozy z Polska se na celkovém dovozu podílí asi 60 % a ceny dle statistiky jsou na stále nízké úrovni – 6,50 Kč/kg. Odbyt tuzemských jablek se zlepšil až v březnu, kdy předpokládáme, že v obchodní síti skončilo cca 8 tisíc tun jablek. Hlavním problémem letošní sezóny je odbytová cena, která je nižší meziročně o cca 25 %. Od dubna do konce června by trh měl poptávat více než 30 tisíc tun konzumních jablek a tak prodat celou zásobu tuzemských jablek by se mělo podařit.

Informatika OUČR

Odhady sklizní a definitivní sklizeň nebudou v nadcházející sezóně řešeny přímo z Ministerstva zemědělství, ale zřejmě přes ÚKZÚZ a to v termínu 15.6.2005 a 1.9.2005 bude odhad a v závěru roku pak konečná sklizeň. Odhad sklizně k 31.7.2005 bude zpracovávat OUČR. Pokud by šetření odhadu státními institucemi selhalo, odhady by v celém rozsahu organizovala OUČR. Podrobnější informace a tiskopisy budou předány regionálním tajemníkům. Stav zásob jaderovin je sledován měsíčně ve spolupráci s Mze. Periodika OUČR budou vycházet beze změny, tedy Marketing čtrnáctidenně a Zpravodaj 5 x ročně s tím, že Marketing ovoce přejde od pololetí do elektronické podoby.

Propagace a výstavnictví

OUČR se prezentovala na Hortikomplexu v Olomouci. Účast byla slabší než v minulých letech a s ohledem k malé návštěvnosti stále neefektivní. V letošním roce se Hortikomplex Olomouc uskuteční. Pokud se návštěvnost nezvýší, bude OUČR zvažovat další účast nebo doporučí dvouletý cyklus. Brněnská Salima se letos konat nebude. V příštím roce se bude z rozhodnutí valné hromady OUČR účastnit. V září 2005 se bude OUČR prezentovat za organizačního zajištění UOSR na Zahradě Čech v Litoměřicích. Loňská prezentace byla úspěšná co do výstavní plochy i návštěvnosti. Středočeská unie zvažuje účast na výstavě v Lysé nad Labem. Podmínkou je organizačně zajistit tuto prezentaci ze strany středočechů. Na prezentaci v Litoměřicích a v Olomouci bude využita dotace Ministerstva zemědělství a pokud se uskuteční účast i v Lysé nad Labem, je přislíben státní příspěvek i na tuto akci. Vydání případných propagačních materiálů bude zvaženo v průběhu roku dle finanční situace. Nadále bude OUČR pokračovat v předvánočních propagačních akcích – „České jablko = dobrý skutek“, které se stalo již tradicí.

Z usnesení valné hromady

- Valná hromada ukládá předsednictvu zabývat se možností zřídit vlastní kontrolu jakosti
- Valná hromada ukládá předsednictvu zajistit výklad zákona, který řeší osvědčení k nakládání s pesticidy
- Valná hromada ukládá předsednictvu připravit přechod periodika Marketing ovoce do elektronické podoby
- Valná hromada ukládá předsednictvu zajistit výběrové řízení na rozборы plodů a půdy povinné pro pěstitele integrované produkce

(ML)

Dotace

V prvním letošním čísle Zpravodaje byla na straně 8 a 9 informace o podporách sektoru ovoce z národních zdrojů. Následně byla uvedena přehledná tabulka s možnostmi všech podpor. Nyní zveřejňujeme některé podrobnosti.

Podpora mimo zásad Ministerstva zemědělství

Podpora, kterou mohou využívat ovocnáři, z národních zdrojů a to nad rámec „Zásad ...“ Ministerstva zemědělství je především ze dvou oblastí:

- Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Ovocnářská prvovýroba je velmi citlivá na vnější vlivy a to zejména na snížení jakosti vlivem krupobití. Velmi vysoké sazby pojištění nutí ovocnáře svoji produkci podpojišťovat nebo dokonce nepojišťovat vůbec. Od roku 2004 je v rámci PGRLF možnost získat 30 % prokazatelně zaplacených nákladů na pojištění ovocných sadů. Pro letošní rok se předpokládá zachování stejných podmínek této podpory jako v roce loňském.

Další možností čerpat prostředky z PGRLF je z některých investičních programů a také z programu na podporu úrokových sazeb, jehož cílem je vyrovnat rozdíl úrokového zatížení úvěrů poskytovaných do zemědělství ve srovnání s ostatními odvětvími ekonomiky.

Program je určen na podporu podnikatelských záměrů, bezprostředně souvisejících se zemědělskou výrobou.

□ Celní úřad

Již standardní podporou je vratka části spotřební daně z nafty, spotřebované v rostlinné výrobě a tedy i v ovocnářství. Roční normativ na 1 ha ovocného sadu je 150 litrů. V letošním roce při vyúčtování této spotřební daně dochází k drobným úpravám. Od 1.3.2005 platí nová vyhláška o vrátce spotřební daně a to vyhláška č.79/2005 ze dne 9. února 2005, kterou se mění vyhláška č. 433/2003 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně zaplacené v cenách některých minerálních olejů.

Zdroje z evropských fondů

Podpory, které mohou čerpat ovocnáři ze zdrojů Evropské unie u nás vyřizuje Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF). Prostředky lze získat zejména z pěti oblastí.

□ Jednotná platba na plochu (SAPS)

Podpora je definovaná Nařízením vlády č. 243/2004 a Nařízením Komise č. 2199 ze dne 16. prosince 2003. V rámci platby na plochu lze žádat i na ovocný sad, který je veden v evidenci půdy podle užitelských vztahů. Nejmenší výměrou je 1 ha. I pro rok 2005 se předpokládají stejné podmínky pro platbu jako v roce 2004. Sazba na jeden hektar by letos mohla být o něco vyšší než vloni.

□ Odbytové organizace producentů

Podporu mohou ovocnáři získat rovněž pro společný odbyt produkce. Splní-li podmínky Nařízení rady ES č.2200/1996 ve smyslu vládního nařízení ČR č.247/2004 o provádění některých opatření společných organizací trhu s ovocem a zeleninou a s výrobky zpracovanými z ovoce a zeleniny. Podpora může činit až do 5 % obratu, jejich společně zobchodované produkce. V prvních letech podpora slouží k založení organizace a dosažení podmínek pro společné obchodování. V dalších letech má podpora spíše investiční charakter a slouží k naplňování operačních programů v oblastech zkvalitnění produkce a její tržní úpravy.

□ Operační program rozvoje venkova a multifunkční zemědělství

Možnosti těchto operačních programů jsou velmi široké v rámci jednotlivých podopatření. Pro ovocnáře je z těchto programů možné čerpat finanční prostředky i pro investiční záměry. Jde o nákup některých strojů i o rekonstrukce skladů. Jednotlivé programy jsou vypisovány v různých termínech a je třeba je sledovat.

□ Podpora propagace

Odbytové organizace i jiná sdružení ovocnářů mohou požádat o podporu propagace čerstvého i zpracovaného ovoce. Podmínkou je zpracování projektu na základě nařízení ES 2826/2000 a 94/2002. Propagace může být směřována jak na vnitřní trh, tak do zemí mimo EU. Projekty jsou až tříleté a financovány jsou z 50 % EU, 20 % ČR a 30 % od žadatelů.

□ Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)

V rámci HRDP mohli ovocnáři čerpat finanční prostředky již v roce 2004. Tuto možnost měli v rámci agroenvironmentálních opatření, které jsou dány vládním nařízením č. 242/2004. Jednalo se však pouze o podporu ekologického ovocnářství, kde po splnění podmínek bylo možné čerpat až 12.235,- Kč na ha ovocného sadu. Od letošního roku po novele tohoto vládního nařízení, kterou schválila vláda dne 2.3.2005 se otevírá ovocnářům větší možnost zapojit se do těchto programů. Agroenvironmentální opatření HRDP bylo rozšířeno o podopatření „Integrované systémy pěstování ovoce“.

Následně uvádíme paragrafové znění vládního nařízení k integrované produkci.

„§ 14a

Podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné

(1) Žadatel v žádosti o zařazení do podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné uvede

- a) seznam všech jím obhospodařovaných půdních bloků, případně jejich dílů vedených v evidenci půdy s kulturou
 1. vinice,
 2. ovocný sad, na kterém pěstuje některý z druhů ovocných stromů, případně ovocných keřů uvedených v příloze č. 7 k tomuto nařízení,
- b) výměru jednotlivých půdních bloků, případně jejich dílů podle evidence půdy,
- c) druh ovocných stromů, případně ovocných keřů a výměru, na které jsou pěstovány jednotlivé druhy v rámci půdních bloků, případně jejich dílů podle písmene a).

(2) Součástí žádosti o zařazení do podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné je zakres příslušných půdních bloků, případně jejich dílů, které žadatel uvedl v této žádosti, v mapě půdních bloků. U půdních bloků, případně jejich dílů s kulturou ovocný sad žadatel v mapě označí druh ovocných stromů, případně ovocných keřů podle přílohy č. 7 k tomuto nařízení.

(3) Zařadit do podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné lze půdní blok, případně jeho díl, na kterém

- a) není toto podopatření uplatňováno,
- b) není uplatňováno některé agroenvironmentální opatření podle § 2 odst. 1 písm. a) až d), ani jej žadatel nepožaduje do některého z těchto opatření zařadit,
- c) je pěstován některý z druhů ovocných stromů, případně ovocných keřů uvedených v příloze č. 7 k tomuto nařízení, jde-li o půdní blok s kulturou ovocný sad.

(4) Žadatel, který má do podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné zařazené půdní bloky, případně jejich díly s kulturou ovocný sad, po celou dobu příslušného pětiletého období

- a) na celé výměře ovocných sadů zařazené do tohoto podopatření aplikuje přípravky na ochranu rostlin uvedené v části A přílohy č. 11 k tomuto nařízení,
- b) v rozsahu odpovídajícím použité pěstební technologii provádí pravidelný řez k prosvětlení
 1. korun ovocných stromů v období od 1. června do 30. června kalendářního roku, a v období od 15. července do 15. srpna kalendářního roku,
 2. ovocných keřů v období od 1. května do 30. června kalendářního roku,
- c) vede každodenně v průběhu období od 1. března do 30. září kalendářního roku záznamy o vývoji teploty a vlhkosti vzduchu v rozsahu uvedeném v části A přílohy č. 8 k tomuto nařízení, zjištěné pomocí alespoň jednoho technického zařízení uvedeného v části B přílohy č. 8 k tomuto nařízení; žadatel zajistí, aby v okruhu nejvýše 5 km od kterékoliv části každého půdního bloku, případně jeho dílu zařazeného do tohoto podopatření bylo umístěno alespoň jedno technické zařízení; umístění technického zařízení žadatel zajistí na jím užívaných půdních blocích, případně jejich dílech a vyznačí v mapě půdních bloků podle odstavce 2,
- d) používá každoročně ke sledování výskytu škodlivých organismů v ovocném sadu nejméně jeden prostředek uvedený v části A přílohy č. 9 k tomuto nařízení, přičemž o jeho použití vede záznamy podle vzoru uvedeného v části B přílohy č. 9 k tomuto

- nařízení,
- e) zajistí nejpozději do konce třetího roku příslušného pětiletého období odběr vzorků půdy z půdních bloků, případně jejich dílů zařazených do tohoto podopatření a následný rozbor těchto vzorků osobou odborně způsobilou s osvědčením o akreditaci podle zvláštního právního předpisu za účelem stanovení obsahu chemických látek uvedených v části A přílohy č. 10 k tomuto nařízení; žadatel zajistí, aby byl odebrán nejméně jeden vzorek půdy o minimální hmotnosti 3 kilogramy na každých 20 ha ovocného sadu;
 - f) zajistí každoročně odběr vzorků ovoce a rozbor těchto vzorků osobou odborně způsobilou s osvědčením o akreditaci podle zvláštního právního předpisu za účelem stanovení obsahu látek uvedených v části B přílohy č. 10 k tomuto nařízení; žadatel zajistí, aby byl odebrán nejméně jeden vzorek ovoce o minimální hmotnosti 1 kilogram na každých 20 ha ovocného sadu;
 - g) uchovává záznamy o výsledcích sledování, případně rozborů podle písmen c) až f) nejméně po dobu 10 kalendářních let následujících po roce, ve kterém bylo sledování, případně rozbor proveden,
 - h) zajistí, aby průměrný počet životaschopných jedinců ovocných stromů, případně ovocných keřů (příloha č. 7 k tomuto nařízení) na 1 ha každého půdního bloku, případně jeho dílu zařazeného do tohoto podopatření neklesl u
 1. jádovin pod 600 kusů,
 2. peckovin pod 300 kusů,
 3. bobulovin pod 2000 kusů.

(5) *(tento paragraf se týká podmínek pěstování révy vinné – proto je zde vynechán)*

(6) Jestliže u žadatele v průběhu příslušného pětiletého období dojde k dočasnému vyklučení ovocného sadu nebo vinice, žadatel tuto skutečnost písemně oznámí Fondu do 20 dnů ode dne provedení vyklučení ovocného sadu nebo vinice s uvedením kalendářního roku, ve kterém provede opětovnou výsadbu ovocného sadu nebo vinice, přičemž opětovná výsadba ovocného sadu nebo vinice musí být provedena nejpozději v posledním kalendářním roce příslušného pětiletého období. Fond dotaci na půdní blok, případně jeho díl, na kterém bylo provedeno vyklučení ovocného sadu nebo vinice, neposkytne v kalendářním roce, v němž žadatel v důsledku vyklučení porostu nesplnil podmínky uvedené v odstavcích 4 a 5; snížení, neposkytnutí nebo vrácení dotace podle § 5 odst. 7, § 16, 18 a 20 se v takovém případě neuplatní.

„(14) Sazba dotace v rámci podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné činí
jde-li o ovoce, 3 940 Kč na 1 ha ovocného sadu zařazeného do tohoto podopatření podle § 14a,

„Příloha č. 7 k nařízení vlády č. 242/2004 Sb.

Seznam druhů ovocných stromů a ovocných keřů, které lze pěstovat v rámci podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné podle § 14a odst. 3 písm. c)

broskvoň, angrešt, hrušeň, maliník, jabloň, ostružiník, meruňka, rybíz, slivoň, třešeň, višně

Příloha č. 8 k nařízení vlády č. 242/2004 Sb.

Seznam technických zařízení, které lze používat ke zjišťování teplot a vlhkosti vzduchu v ovocném sadu v rámci podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné podle § 14a odst. 4 písm. c) a rozsah zjišťovaných údajů

A. Rozsah zjišťovaných údajů o teplotě a vlhkosti vzduchu v ovocném sadu

1. datum měření
 2. půdní blok, případně díl půdního bloku, ke kterému se měření vztahuje
 3. minimální denní teplota (v °C)
 4. maximální denní teplota (v °C)
 5. průměrná vlhkost vzduchu (v %); jestliže přístroj neuvádí průměrnou vlhkost vzduchu, zaznamenaná se vlhkost vzduchu zjištěná v průběhu sledovaného dne s uvedením hodiny měření
- B. Seznam technických zařízení, které lze používat ke zjišťování teplot a vlhkosti vzduchu v ovocném sadu
1. Vlhkoměr a maximo-minimální teploměr
 2. Měřič teploty a vzdušné vlhkosti
 3. Meteorologická stanice

Příloha č. 9 k nařízení vlády č. 242/2004 Sb.

Použití prostředků pro sledování výskytu škodlivých organismů v ovocném sadu v rámci podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné podle § 14a odst. 4 písm. d)

A. Seznam prostředků pro sledování výskytu škodlivých organismů, které lze použít v rámci podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné

1. Feromonové lapače
2. Lepové desky
3. Světelné lapáky
4. Nasávací a zemní pasti
5. Zařízení ke sklepávání škodlivých činitelů

B. Vzor vedení záznamů o použití prostředků pro sledování výskytu škodlivých organismů v ovocném sadu

Datum od - do	Použitý prostředek pro sledování výskytu škodlivých organismů uvedený v části A této přílohy	Půdní blok / díl půdního bloku	Ovocný druh / réva vinná

Příloha č. 10 k nařízení vlády č. 242/2004 Sb.

Mezní hodnoty chemických látek, jejichž obsah je zjišťován v rámci podopatření integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné podle § 14a odst. 4 písm. e) a f)

A. Mezní hodnoty chemických látek, které může obsahovat vzorek půdy ovocného sadu

Chemická látka	Mezní hodnota celkového obsahu chemické látky v půdě (mg.kg ⁻¹)
Olovo (Pb)	100
Kadmium (Cd)	0,4
Rtuť (Hg)	0,6
Chrom (Cr)	50
Arsen (As)	30

B. Mezní hodnoty chemických látek, které může obsahovat vzorek ovoce

Chemická látka	Mezní hodnota celkového obsahu chemické látky v ovoci (mg.kg ⁻¹)
Olovo (Pb)	0,4
Kadmium (Cd)	0,03
Rtuť (Hg)	0,005
Chrom (Cr)	0,1
Arsen (As)	0,5

Příloha č. 11 k nařízení vlády č. 242/2004 Sb.
Seznam přípravků na ochranu rostlin, které lze používat v rámci opatření integrované systémy pěstování ovoce a révy vinné podle § 14a odst. 4 písm. a) a odst. 5 písm. a) a e)

A. Přípravky na ochranu rostlin (ovocné stromy a ovocné keře)

Fungicidy	Insekticidy a akaricidy
BAYCOR 25 WP (bitertanol)	ALSYSTIN 480 SC (triflumuron)
CAPTAN 50 WP (captan)	AZTEC 140 EW (triazamate)
CLARINET 20 SC (fluquinconazole + pyrimethanil)	BIOBIT XL (Bacillus thuringiensis ssp Kurstaki)
DELAN 700 WDG (SC) (dithianon)	CALYPSO 480 SC (thiacloprid)
DELAN 750 SC (dithianon)	CASCADE 5 EC (dicamba)
DISCUS (kresoxim-methyl)	DIMILIN 48 SC (diflubenzuron)
DITHANE M 45 (DG) (mancozeb)	FRUTAPON 7 E (olej parafinový)
DITHANE NEO-TEC (mancozeb)	INSEGAR 25 WP (fenoxycarb)
DOMARK 10 EC (tetraconazole)	MAGUS 200 SC (fenazaquin)
EUPAREN MULTI (tolylfluanid)	MOSPILAN 20 SP (acetamiprid)
HATTRICK (tebuconazole + tolylfluanid)	NISSORUN 10 WP (hexythiazox)
HORIZON 250 EW (tebuconazole)	NOMOLT 15 SC (teflubenzuron)
CHAMPION 50 WP (hydroxid Cu ⁺⁺)	OLEOEKOL (chlorpyrifos + olej řepkový + methylester)
CHORUS 75 WG (cyprodinil)	OMITE 30 W (propargite)
KARATHANE LC (dinocap)	OMITE 570 EW (propargite)
KUMULUS WG (síra)	ORTUS 5SC (fenpyroximate)
KUPRIKOL 50 (oxychlorid Cu ⁺⁺)	PRIMOR 50 WG (pirimicarb)
MERPAN 50 WP (captan)	SANMITE 20 WP (pyridaben)
MERPAN 80 WG (captan)	ZOLONE 35 EC (WP) (phosalone)
MYTHOS 30 SC (pyrimethanil)	Fungicidy s akaricidním účinkem
NOVOZIR MN 80 (mancozeb)	EUPAREN MULTI (tolylfluanid)
POLYRAM WG (metiram)	HATTRICK (tebuconazole + tolylfluanid)
PUNCH 10 EW (flusilazole)	KARATHANE LC (dinocap)
ROVRAL FLO (iprodione)	KUMULUS WG (síra)
RUBIGAN 12 EC (fenarimol)	SULIKOL K (síra)
SCORE 250 EC (difenoconazole)	SULKA (polysulfidická síra)
SPORGON 50 WP (prochloraz-Mn)	
SULIKOL K (síra)	

Fungicidy
SULKA (polysulfidická síra)
SYLLIT 65 WP (dodine)
SYSTHANE 12 EC (myclobutanil)
THIRAM GRANUFLO (thiram)
TOPAS 100 EC (penconazole)
ZATO 50 WG (trifloxystrobin)

Herbicidy
AGRITOX 50 SL (MCPA)
AMINEX PUR (MCPA)
BASTA 15 (glufosinate- NH ₄)
BRONCO (glyphosate-IPA)
CASORON G (dichlobenil)
CLIOPHAR 300 SL (clopyralid)
DICOPUR M 750 (MCPA)
DOMINATOR (glyphosate-IPA)
FOLAR 525 FW (terbuthylazine + glyphosate)
FUSILADE SUPER (fluazifop-P-butyl)
GALLANT SUPER (haloxyfop-methyl [(R)-isomer])
GLYFOGAN 480 SL (glyphosate-IPA)
GRAMOXONE (paraquat)
KERB 50 W (propyzamide)
LONTREL 300 (clopyralid)
PANTERA 40 EC (quizalofop-P-tefuryl)
ROUNDUP Biaktiv (glyphosate-IPA)
ROUNDUP Forte (glyphosate)
ROUNDUP Klasik (glyphosate-IPA)
STARANE 250 EC (fluroxypyr)
STING CT (glyphosate-IPA)
STOMP 330 E (pendimethalin)
TARGA SUPER 5 EC (quizalofop-P-ethyl)
TOMIGAN 250 EC (fluroxypyr)
TOUCHDOWN (glyphosate-trimesium)

Růstové látky
ETHREL (ethephon)
RHODOFIX (kyselina alfa-naftyloctová)

**Jiné přípravky, než ty
zde uvedené, nesmějí
být použity !**

**uzávěrka přihlášek
je 31.5.2005 na
Zemědělských agenturách**

(dle NV připravil – ML)

Informace z Ministerstva zemědělství

MZe spustilo nový informační portál pro uživatele půdy

Od 1. dubna 2005 dává Ministerstvo zemědělství k dispozici uživatelům půdy novou elektronickou službu, jaká v této podobě dosud není v zemích EU. Služba spočívá v on-line přístupu k evidenci půdy dle uživatelských vztahů. Nový portál je k dispozici na adrese <https://ilpis.mze.cz/ilpis>. Přístup k němu budou mít jen uživatelé registrovaní v evidenci půdy, kterým bude přiděleno přihlašovací jméno a heslo. K tomu stačí písemně požádat místně příslušnou Zemědělskou agenturu MZe. Na portálu iLPIS bude mít uživatel možnost nahlížet

na své půdní bloky či díly, o kterých se mu zobrazí aktuální informace v reálném čase. Zemědělci tak získají přístup k podrobným digitalizovaným mapám svých půdních bloků včetně výměr, mají údaje o tom, které jejich pozemky spadají do té či oné kategorie méně příznivých oblastí a tím, jaký mohou mít nárok na příslušnou dotaci. Uživatelé zjistí pomocí portálu, jaká pro ně vyplývají omezení z titulu nitrátové směrnice, chránící vody před vyplavováním dusičnanů, získají informace o hnízdištích chráněných druhů ptáků a o tom, zda mohou nárokovat vratku spotřební daně z tzv. zelené nafty. Portál samozřejmě umožní také tisknout informativní výpisy o evidovaných údajích. Uživatel má možnost ihned po nahlášení údajů Zemědělské agentuře sám zkontrolovat, zda má pozemky správně zaevidovány a přímo provádět úpravy. Snižuje se tím byrokracie a papírování. Registrovaný uživatel má možnost na data jen nahlížet. Pokud má zájem s daty dále pracovat na svém počítači, má možnost o tato data písemně požádat na své Zemědělské agentuře. Minimální konfigurace, nutná pro používání nového portálu je: MS Internet Explorer 6.0, rozlišení 1024x768, rychlost připojení 48 kb/s.

MZe zřídilo nový Úřad pro potraviny

Rozhodnutím ministra zemědělství Jaroslava Palase zahájila svou činnost od 1. dubna 2005 nová instituce, Úřad pro potraviny. Zřízení Úřadu vychází z Koncepce potravinářství ČR pro období po vstupu do EU na léta 2004 – 2013 a je také součástí Strategie bezpečnosti potravin ČR. Zřízením této instituce dochází ke sjednocení dozorové činnosti státu nad bezpečností potravin „pod jednou střešou“, podobně jako to funguje v řadě států původní EU. Činnost Úřadu pro potraviny povede ke zvýšení účinnosti a jednotného působení státní správy na úseku potravin včetně dozoru nad trhem s potravinami. Zlepší se také koordinace aktivit jednotlivých dozorových orgánů. Založení tohoto úřadu však nebude znamenat žádný nárůst počtu úředníků ani byrokracie. Pouze se přeskupí kompetence tak, aby existovalo jedno odpovědné místo za vyhodnocování možných rizik spojených s potravinami a za následnou realizaci potřebných opatření. Vedení Úřadu pro potraviny bylo svěřeno dosavadnímu vrchnímu řediteli Úseku potravinářských výrob MZe Ing. Františku Sládkovi, CSc.

(dle Mze Praha)

Nové odrůdy

Nové odrůdy slivoní

Slivoně jsou u nás velmi rozšířeným ovocným druhem. V současné době je náš sortiment doplňován novými odrůdami, které mají vysokou kvalitu a odolnost proti šarce švestek i monilióze. Přesto jsme však svědky menšího zájmu o zakládání větších výsadeb. Na čem se podílí přetrvávání určitých odbytových potíží. Jednou z hlavních příčin je také snížení přímého konzumu, dále nižší poptávka po surovině na konzervářské zpracování, nízké výkupní ceny a nejistý odbyt.

Na základě ukončení registračních zkoušek byly zapsány do Státní odrůdové knihy ČR následující odrůdy, které jsou seřazeny podle doby dozrávání: Ialomita, Katinka, Tegera, Chrudimská, Hanita, Jojo, President, Elena a Presenta.

Ialomita

Kříženec 'Althanova' x 'Early Rivers', byl vyšlechtěn v Rumunsku. Středně velké plody, mají nazelenale bílou až nažloutlou, nasládlou dužninu, dobře oddělitelnou od pecky. Má středně bujný růst. Tato velmi raná slíva, se sklízí 43 dnů před odrůdou 'Domácí velkoplodou'. Plodí středně až hojně téměř pravidelně. Je středně odolná proti napadení šarkou švestek. Přezralé plody významně ztrácejí na kvalitě.

Katinka

Původ Německo, odrůda vznikla křížením 'Ortenauer' x 'Ruth Gerstetter'. Středně velké,

oválné plody mají bělavě žlutou, sladce navinulou, aromatickou, velmi dobrou, dobře oddělitelnou dužninou. Velmi raná samosprašná pološvestka dozrává 38 dnů před odrůdou 'Domácí velkoplodou'. Do plodnosti nastupuje brzy a ta je velká a pravidelná. Odolnost proti napadení šarkou švestek je vysoká. Plody se uplatní jako stolní ovoce i na konzervování.

Tegera

Pochází z Německa, kde vznikla křížením odrůd 'Ortenauer' x 'Ruth Gerstetter'. Má středně velké plody, oválného tvaru s bílo žlutou dužninou, dobře oddělitelnou od pecky. Chuť je sladce navinulá, aromatická. Roste středně bujně. Velmi raná samosprašná pološvestka, která zraje 33 dnů před odrůdou 'Domácí velkoplodou'. Plodí brzy, hojně a pravidelně. Odolnost proti mrazu je vysoká, proti napadení šarkou švestek je tolerantní a proti napadení moniliózou je rezistentní.

Chrudimská

Tato raná samosprašná švestka byla objevena jako nahodilý semenáč v ČR. Plod je středně velký, protáhle baňatý, zelenavě žlutá dužnina je dobře oddělitelná od pecky. Chuť je navinule sladká, aromatická, velmi dobrá. Strom roste středně bujně. Dozrává 26 dnů před odrůdou 'Domácí velkoplodou'. Do plodnosti nastupuje brzy a plodí hojně. Proti napadení šarkou švestek je středně odolná. Je vhodná na malé zahrádky do teplejších oblastí.

Hanita

Vznikla v Německu křížením odrůd 'President' x 'Auerbacher'. Plody má střední až větší, oválné se zlatožlutou, šťavnatou dužninou, dobře oddělitelnou od pecky. Má navinule sladkou, aromatickou, výbornou chuť. Jedná se o pozdní samosprašnou pološvestku středně bujného růstu se vzpřímenou korunou, která zraje 14 dnů před odrůdou 'Domácí velkoplodou'. Do plodnosti nastupuje brzy, plodí hojně a téměř pravidelně. Proti mrazu má vysokou odolnost a proti napadení šarkou švestek je tolerantní. Je málo náročná na řez.

Jojo

Vznikla v Německu křížením odrůd 'Ortenauer' x 'Stanley'. Má středně velké až velké, protáhle oválné plody se světle žlutou dužninou, dobře odlučitelnou od pecky. Chuť je sladce nakyslá harmonická. Tato pozdní samosprašná pološvestka roste středně bujně a sklízí se 6 dnů před odrůdou 'Domácí velkoplodou'. Plodnost je brzká, velmi velká a pravidelná. Má vysokou odolnost proti mrazu a je rezistentní proti napadení šarkou švestek.

President

Odrůda pochází z Anglie. Má velmi velké oválné plody se žlutou, velmi šťavnatou, dobře oddělitelnou dužninou. Chuť je sladce navinulá, dobrá. Roste středně bujně. Plodnost má brzkou, velkou a pravidelnou. Tato velmi pozdní cizosprašná pološvestka zraje 10 dnů po odrůdě 'Domácí velkoplodé'. Opylovačem je 'Čačanska lepotica'. Odolnost proti mrazu a napadení šarkou švestek je střední.

Elena

Vznikla v Německu křížením odrůd 'Vlaška' x 'Stanley'. Má středně velké, oválné plody, sladce navinulé, velmi dobré chuti. Dužnina je pevná, světle žlutá, dobře oddělitelná od pecky. Tato velmi pozdní samosprašná pološvestka se sklízí 18 dnů po odrůdě 'Domácí velkoplodé'. Roste bujně do plodnosti nastupuje brzy a tato je velká a pravidelná. Je tolerantní proti napadení šarkou švestek a proti mrazu a monilióze je vysoce odolná.

Presenta

Byla vyšlechtěna křížením odrůd 'Ortenauer' x 'President' v Německu. Její středně velké oválné plody mají žlutou středně šťavnatou dužninou, dobře oddělitelnou od pecky. Chuť je navinule sladká, aromatická, dobrá. Velmi pozdní samosprašná pološvestka, která zraje 21 dnů po odrůdě 'Domácí velkoplodé'. Plodnost je brzká, velká a pravidelná. Odolnost proti mrazu je vysoká, proti napadení šarkou švestek je tolerantní.

U odrůd Katinka, Tegera, Hanita, Elena je zástupcem v ČR VŠÚO s.r.o. Holovousy, který současně udržuje odrůdu President. SEMPRA PRAHA a.s. je udržovatelem odrůd Ialomita a

Chrudimská. FYTOS školkařské středisko Plzeň je zástupcem v ČR u odrůd Jojo a Presenta.

Nové odrůdy broskvoní

Broskvoň jsou náročné na teplo a to nejen na průměrnou roční teplotu, ale zejména na rozdělení teplot během ročního cyklu a ve vegetačním období. Na rozdíl od meruňky je broskvoň méně citlivá na pokles jarních teplot.

Do Státní odrůdové knihy ČR byly zapsány následující odrůdy broskvoní. Odrůdy jsou popsány v pořadí podle doby zralosti – Modřinka, Regina, Radost' a Suncrest.

Modřinka

Byla vyšlechtěna v ČR křížením odrůd 'Halehaven' x 'Cresthaven'. Plody jsou střední až velké, mírně podlouhlé s oranžově žlutou dužninou, dobře odlučitelnou od pecky. Chuť má navinule sladkou, aromatickou. Tato středně bujně rostoucí žlutomasá odrůda má zvonkovité květy. Dozrává 7 dnů po odrůdě 'Redhaven'. Plodí brzy, hojně a pravidelně. Odolnost proti napadení kadeřavostí broskvoní je střední, proti nízkým teplotám je vysoká. Uplatní se pro přímý konzum i pro konzervování. Šlechtitelem a udržovatelem odrůdy je pan Miroslav Kostih z Valtic.

Regina

Odrůda byla vyšlechtěna v USA, do registračních zkoušek ji přihlásila firma LYVANA s.r.o. Šakvice. Má středně velké až velké, zploštělé kulovité plody. Žlutá středně pevná dužnina je dobře oddělitelná od pecky. Chuť je navinule sladká, aromatická, velmi dobrá. Strom roste středně bujně, korunu vytváří vzpřímenou. Květy má růžovité. Do plodnosti nastupuje brzy a ta je velká a pravidelná. Dozrává 10 dnů po odrůdě 'Redhaven'. Půdy vyžaduje úrodné s dostatkem vláhy. Odolnost proti napadení kadeřavostí broskvoní je střední, proti nízkým teplotám je střední až vysoká. Má všestranné použití.

Radost'

Vznikla křížením odrůd 'Cresthaven' x 'Redhaven' na Slovensku. Má středně velké až velké, kulovité až protáhle kulovité plody s pevnou, žlutou dužninou, která je dobře odlučitelná od pecky. Bujně rostoucí odrůda s polovzpřímenou korunou má zvonkovité květy. Zraje 12 dnů po odrůdě 'Redhaven'. Plodí brzy, hojně a pravidelně. Odolnost proti napadení kadeřavostí broskvoní je střední. Vzhledem k její odolnosti proti nízkým teplotám ji lze vysazovat i do okrajových oblastí na chráněná stanoviště. Odrůda najde využití pro stolní použití i konzervování. Je oblíbená pro svoji malou náročnost na stanoviště a jistotu sklizně. Do registračních zkoušek ji přihlásil pan Miroslav Kostih z Valtic, který je současně jejím udržovatelem.

Suncrest

Původ USA, vznikla křížením odrůd 'Alamar' x 'Gold Dust'. Má velké, ploše kulovité plody, které mají žlutou, pevnou a dobře oddělitelnou dužninu od pecky. Chuť je sladce, navinulá, aromatická, výborná. Odrůda s růžovitými květy roste středně bujně a vytváří dostatek plodonosného obrostu. Plodí brzy, hojně a pravidelně. Tato pozdní odrůda zraje 23 dnů po odrůdě 'Redhaven'. Odolnost proti kadeřavosti broskvoní je střední, proti nízkým teplotám je vysoká. Půdy vyžaduje úrodné s dostatkem vláhy. Nejlepší výsledky dosahuje v typicky broskvařských oblastech. Vzhledné plody jsou vhodné pro přímý konzum i konzervářské zpracování. U nás byla do registračních zkoušek přihlášená firmou LYVYNA s.r.o. Šakvice.

Nové odrůdy meruněk

Meruňka patří mezi velmi oblíbený ovocný druh. Pro tento fakt hovoří několik skutečností: Ovoce je vhodné pro přímý konzum, má širokou škálu dalšího využití, včetně konzervářského zpracování a částečně se vyřešil problém s poškozováním květních pupenů a květů pozdními jarními mrazy.

Problémem však stále zůstává větší odolnost odrůd proti houbovým chorobám, šarce švestek apod. Velký zájem o pěstování meruněk je především u malých pěstitelů. Po ukončení registračních zkoušek byly zapsány do Státní odrůdové knihy ČR následující odrůdy, které jsou opět seřazeny podle doby zralosti od nejranějších po pozdně dozrávající. Všechny tyto odrůdy – Radka, Delta, Lenova, Lameda, Zetka, Palava, Marlen, Svatava a Minaret jsou českého původu.

Radka

Má středně velké srdčité plody, s tmavě oranžovou, pevnou dužninou, dobře odlučitelnou od pecky. Má jemně navinulou, dobrou chuť. Tato velmi raná, středně bujně rostoucí odrůda, dozrává 20 dnů před odrůdou 'Velkopavlovická'. Plodnost má velkou, téměř pravidelnou. Jedná se o nejranější odrůdu v našem sortimentu, využití najde především pro přímý konzum.

Delta

Středně velké až velké plody mají sytě oranžovou, jemnou, šťavnatou dužninu, dobře oddělitelnou od pecky. Chuť má příjemně navinulou, dobrou. Tato raná, bujně rostoucí odrůda, se sklízí 10 dnů před odrůdou 'Velkopavlovická'. Plodnost je brzká, velká a pravidelná. Má zvýšenou odolnost proti mrazu a proto ji lze pěstovat na chráněných stanovištích i v okrajových oblastech.

Lenova

Raná odrůda se středně velkými plody s oranžovou, dobře odlučitelnou dužninou, má výbornou chuť. Zraje přibližně 10 dnů před odrůdou 'Velkopavlovická'. Roste středně bujně. Do plodnosti nastupuje brzy, vzhledem k vysoké plodnosti je v letech s velmi dobrým odkvětem nutná probírka plodů. Je odolná proti nepříznivým podmínkám. Je vhodná pro stolní použití i konzervářské zpracování.

Lameda

Odrůda má středně velké, téměř kulovité plody. Dužnina je světle oranžová, velmi šťavnatá a chutná, dobře oddělitelná od pecky. Raná odrůda se středně bujným růstem, která se sklízí 8 dnů před odrůdou 'Velkopavlovická'. Plodí hojně a pravidelně. Je zajímavá pro svoji dobrou odolnost proti napadení hnědnutím listů a vysokou odolností proti nízkým teplotám. Hodí se i do okrajových oblastí.

Zetka

Má středně velké srdčité plody s typickou špičkou, oranžovou, šťavnatou, dobře oddělitelnou, navinule sladkou dužninou. Tato raná odrůda zraje 8 dnů před odrůdou 'Velkopavlovická'. Má středně bujný růst. Do plodnosti nastupuje brzy a plodí hojně a pravidelně. Odolnost proti napadení hnědnutím listů je střední a nízkým teplotám je střední až vysoká. Ve vyšších polohách ji lze vysazovat na chráněná stanoviště.

Palava

Středně velké plody s oranžovou, jemnou dužninou, která se dobře odděluje od pecky. Chuť má navinule sladkou, aromatickou. Středně raná odrůda, která se sklízí přibližně 5 dnů před odrůdou 'Velkopavlovická'. Roste bujně, korunu vytváří mírně otevřenou. Plodnost je velká a pravidelná. Má plody dobré konzervářské kvality, ale i dobrou chuť v čerstvém stavu.

Marlen

Její středně velké plody mají sytě oranžovou, šťavnatou dužninu, dobře oddělitelnou od pecky. Chuť je sladce navinulá, aromatická, velmi dobrá. Středně raná odrůda dozrává přibližně 3 dny před odrůdou 'Velkopavlovická'. Strom roste bujně a vytváří kulovité rozložitou korunu. Plodí hojně a pravidelně. Nejlepší kvalitu a plodnost dosahuje v typicky meruňkářských oblastech na půdách dobře zásobených živinami a vláhou.

Svatava

Plody jsou střední až velké, se sytě oranžovou dužninou, která slabě ulpívá na pece. Chuť má navinule sladkou, aromatickou. Tato středně raná odrůda zraje 4 dny po odrůdě 'Velkopavlovická'. Roste bujně, plodí hojně a pravidelně. Je středně odolná proti napadení hnědnutím listů a moniliózou a středně až vysoce odolná proti mrazu. Můžeme ji vysazovat

do všech meruňkářských oblastí.

Minaret

Středně velké, kulaté plody, mají oranžovou, rozplývavou dužninu, která slabě ulpívá na pecce. Má sladce navinulou, aromatickou, velmi dobrou chuť. Pozdní bujně rostoucí odrůda, která se sklízí 7 dnů po odrůdě 'Velkopavlovická'. Plodnost je velká a pravidelná. Odolnost proti napadení hnědnutím listů a moniliózou je střední. Uplatnění najde pro stolní použití i konzervování. Při přepravě se plody méně otláčují.

U odrůd Lameda, Lenova, Marlen, Minaret, Palava, a Svatava je udržovatelem MZLU Lednice. Delta a Zetka jsou udržovány firmou LYVANA s.r.o. Šakvice a odrůda Radka je udržována firmou SEVA - FLORA s.r.o. Valtice.

(převzato ze Zahradaweb - autor: Ing. Miloslav Richter)

VŠÚO Holovousy

Nejrozšířenější plevelé ve výsadbách jádřovin a peckovin a jejich ničení herbicidy

Ve výsadbách, kde se neprovádí důsledná agrotechnika včetně aplikace herbicidů, dochází k rozšíření celého spektra plevelů, které negativně ovlivňují výši výnosu a tím ekonomiku pěstování ovocných kultur. K likvidaci plevelů mohou být použity pouze herbicidy uvedené v Registru přípravků na ochranu rostlin, který každoročně aktualizuje Státní rostlinolékařská správa. Aplikace herbicidů má být prováděna podle metodických pokynů, kdy návody na jejich použití jsou k dispozici na prospektech přípravků od výrobce. Rychlé a efektivní odplevelení závisí na výskytu plevelného druhu na který musí být cíleně použity vhodné herbicidy. Následující sdělení má sloužit jako přehledný materiál pro ovocnáře při rozhodování o použití vhodného herbicidu na základě indikace plevelného druhu. Některá doporučení, zvláště kombinace herbicidů, jsou převzata z firemních materiálů. V uvedeném příspěvku je uvedeno 22 vybraných plevelných druhů a možnost jejich likvidace herbicidními přípravky.

Pýr plazivý (Elytrigia repens):

Agil 100 EC 1,2-1,5 l/300 l vody, Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l/200-800 l vody, Bronco 3,0-6,0 l/200 l vody max., Clinic 3,0 l/200 l vody max., Dominator 3,0-5,0 l/200 l vody max., Folar 525 FW 5,0-6,0 l/300 l vody, Fusilade Super 2,5-4,0 l, Fusilade Forte 150 EC 2,0 l (jen jabloň a višně), Gallant Super 1,0-1,25 l/300 l vody, Glyphogan 480 SL 3,0-4,0 l/200 l vody, Kerb 50 W 4,0-6,0 kg, Pantera 40 EC 2,25-2,5 l/300 l vody, Roundup Biaktiv 3,0-5,0 l/200 l vody max., Roundup Forte 1,5-2,5 kg/200 l vody max., Roundup Klasik 3,0 l/200 l vody max., Roundup Rapid 2,5-4,0 l/200 l vody max., Targa Super 5 EC 3,0-4,0 l/200-500 l vody, Touchdown 3,0-6,0 l/150-400 l vody

*Doporučené kombinace herbicidů * TM:*

Lontrel 300 v dávce 0,3-0,4 l + Gallant Super 1,0-1,25 l/300-400 l vody

Glyphogan 480 SL v dávce 3,0 l + Agritox 50 SL 2,0 l/200 l vody

Glyphogan 480 SL v dávce 3,0 l + Cliophar 300 SL 0,3-0,4 l nebo + Tomigan 250 EC 1,0-1,5 l nebo + Aminex Pur 4,0 l nebo + Dicopur M 750 v dávce 1,5 l

Pampeliška lékařská (Taraxacum officinale):

Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l/200-800 l vody, Casoron G 60-120 kg, Dominator 3,0-5,0 l/200 l vody max., Folar 525 FW 4,0-5,0 l/300 l vody, Lontrel 300 v dávce 0,4 l/300 l vody, Roundup Biaktiv 3,0-5,0 l/200 l vody max., Roundup Forte 3,0-4,0 kg/200 l vody max., Roundup Rapid

6,0 l/200 l vody max., Starane 250 EC 1,5-2,0 l/300-400 l vody, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l/300 l vody, Touchdown 3,0-6,0 l/150-400 l vody

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Dominator 3,0 l/200 l vody max. + Starane 250 EC 1,0-1,5 l nebo + Lontrel 300 v dávce 0,4 l
Glyphogan 480 SL 3,0 l/200 l vody + Cliophar 300 SL 0,3-0,4 l nebo + Tomigan 250 EC 1-1,5 l
Tomigan 250 EC 0,5-2,0 l + Dicopur M 750 v dávce 0,75-1,0 l nebo + Agritox 50 SL 1,0-1,5 l nebo + Aminex Pur 2,0-2,3 l nebo + U 46 M Fluid 1,0-1,5 l

Svlažec rolní (Convolvulus arvensis):

Agritox 50 SL 2,5-3,0 l/300 l vody, Aminex Pur 5,0-6,0 l/300 l vody, Aminex 400 SL 3,5-4,8 l, Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l/200-800 l vody, Bronco 3,0-6,0 l/200 l vody max., Clinic 3,0 l/200 l vody max., Dicopur M 750 v dávce 1,6-1,8 l/300 l vody, Dominator 7,0 l/200 l vody max., Glyphogan 480 SL 6,0 l/200 l vody, Roundup Biaktiv 6,0-8,0 l/200 l vody max., Roundup Forte 3,0-4,0 kg/200 l vody max., Roundup Klasik 6,0 l/200 l vody max. (+0,5% smáčedla), Roundup Rapid 6,0 l/200 l vody max., Starane 250 EC 1,5-2,0 l/300-400 l vody, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l/300-400 l vody, Touchdown 3,0-6,0 l/150-400 l vody, U 46 M Fluid 2,8-3,4 l/300 l vody

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Starane 250 EC 1,5-2,0 l + Aminex Pur 5,0 l nebo + Dominator 5,0-7,0 l/200 l vody max.
Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l + Glyphogan 480 SL 5,0-6,0 l/200 l vody
Tomigan 250 EC 0,5-2,0 l + Agritox 50 SL 1,0-1,5 l nebo + Aminex Pur 2,0-2,5 l nebo + Dicopur M 750 v dávce 0,75-1,0 l nebo + U 46 M Fluid 1,0-1,5 l

Pcháč rolní-oseť (Cirsium arvense):

Agritox 50 SL 2,5-3,0 l, Aminex Pur 5,0-6,0 l/300 l vody, Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l/200-800 l vody, Bronco 3,0-6,0 l/200 l vody max., Casoron G 60-120 kg, Cliophar 300 SL 0,4 l, Dicopur M 750 v dávce 1,6-1,8 l, Dominator 3,0-5,0 l/200 l vody max., Folar 525 FW 5,0-6,0 l/300 l vody, Glyphogan 480 SL 4,0-5,0 l/200 l vody, Lontrel 300 v dávce 0,4 l/300-400 l vody, Roundup Biaktiv 3,0-5,0 l/200 l vody max., Roundup Forte 1,5-2,5 kg/200 l vody max., Roundup Klasik 3,0 l/200 l vody max., Roundup Rapid 2,5-4,0 l/200 l vody max., Touchdown 3,0-6,0 l/150-400 l vody, U 46 M Fluid 2,8-3,4 l/300 l vody

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Dominator 3,0 l + Lontrel 300 v dávce 0,3-0,4 l
Glyphogan 480 SL 2,0-3,0 l + Cliophar 300 SL 0,3-0,4 l
Tomigan 250 EC 1,0-1,5 l + Aminex Pur 2,0-2,3 l

Svízel přítula (Galium aparine):

Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l, Kerb 50 W 4,0-6,0 kg, Starane 250 EC 1,5-2,0 l, Stomp 330 E 5,0-6,0 l/500 l vody, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l, Touchdown 2,0 l/150-400 l vody

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Tomigan 250 EC 0,5-2,0 l + Agritox 50 SL 1,0 l
Stomp 330 E 5,0-6,0 l + Gramoxone 3,0 l/600 l vody nebo + Roundup Klasik 3,0 l
Starane 250 EC 1,5-2,0 l + Agritox 50 SL 1,0-1,5 l nebo + Aminex Pur 2,0-2,3 l nebo + U 46 M Fluid 1,0-1,5 l nebo + Dicopur M 750 v dávce 0,75-1,0 l (jen jádroviny)

Kopřiva dvoudomá (Urtica dioica):

Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l, Casoron G 60-120 kg, Roundup Forte 3,0-4,0 kg/200 l vody max., Roundup Rapid 6,0 l/200 l vody max., Starane 250 EC 1,5-2,0 l, Stomp 330 E 5,0-6,0 l/500 l vody, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l, Touchdown 2,0 l/150-400 l vody

Přeslička rolní (Equisetum arvense):

Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l/200-800 l vody, Casoron G 60-120 kg

*Doporučené kombinace *TM:*

Basta 15 v dávce 3,0 l + síran amonný 10 kg

Mléč rolní (Sonchus arvensis):

Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l, Bronco 3,0-6,0 l/200 l vody max., Casoron G 60-120 kg, Dominator 3,0-5,0 l/200 l vody max., Glyfogan 480 SL 4,0-5,0 l, Roundup Biaktiv 3,0-5,0 l/200 l vody max., Roundup Forte 1,5-2,5 kg/200 l vody max., Roundup Klasik 3,0 l/200 l vody max., Roundup Rapid 2,5-4,0 l/200 l vody max., Stomp 330 E 5,0-6,0 l/500 l vody, Touchdown 3,0-6,0 l/150-400 l vody

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Dominator 3,0 l + Lontrel 300 v dávce 0,3-0,4 l

Cliophar 300 SL 0,3-0,4 l + Glyfogan 480 SL 2,0 l

Šťovík tupolistý (Rumex obtusifolius):

Agritox 50 SL 2,5-3,0 l, Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l, Casoron G 60-120 kg, Dicopur M 750 v dávce 1,6-1,8 l/300 l vody, Starane 250 EC 1,5-2,0 l, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Dominator 3,0 l + Starane 250 EC 1,0-1,5 l

Tomigan 250 EC 0,5-2,0 l + Aminex Pur 2,0-2,3 l

Glyfogan 480 SL 3,0 l + Tomigan 250 EC 1,0-1,5 l

Heřmánkovec přímořský nevonný (Matricaria maritima L.subsp.inodora):

Casoron G 60-120 kg, Cliophar 300 SL 0,4 l, Lontrel 300 v dávce 0,4 l/300-400 l vody, Starane 250 EC 1,5-2,0 l/300-400 l vody, Stomp 330 E 5,0-6,0 l/400-600 l vody, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Cliophar 300 SL 0,3-0,4 l + Glyfogan 480 SL 3,0 l

Tomigan 250 EC 0,5-2,0 l + Agritox 50 SL 1,0-1,5 l

Turanka kanadská (Conyza canadensis):

Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l, Bronco 2,0 l/200 l/ha vody max., Casoron G 60-120 kg, Cliophar 300 SL 0,4 l/300 l vody, Dominator 3,0 l/200 l vody max., Glyfogan 480 SL 2,0 l/200 l vody, Gramoxone 5,0-6,0 l, Lontrel 300 v dávce 0,4 l/300-400 l vody, Reglone 3,0 l/200-600 l vody, Roundup Biaktiv 2,0-3,0 l/200 l vody max., Roundup Forte 1,0-1,5 kg/200 l vody max., Roundup Klasik 2,0 l/200 l vody max., Roundup Rapid 1,5 l/200 l vody max., Starane 250 EC 1,5-2,0 l, Touchdown 2,0 l

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Dominator 3,0 l + Lontrel 300 v dávce 0,3-0,4 l

Gramoxone 2,0 l + Reglone 2,0 l/600 l vody

Cliophar 300 SL 0,3-0,4 l + Glyfogan 480 SL 3,0 l

Merlík tuhý (Chenipodium strictum Roth):

Agritox 50 SL 2,5-3 l, Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l, Dicopur M 750 v dávce 1,6-1,8 l/300 l vody, Folar 525 FW 5,0-6,0 l, Kerb 50 W 4,0-6,0 kg, Stomp 330 E 5,0-6,0 l/400-600 l vody, Touchdown 2,0-5,0 l, U 46 M Fluid 2,8-3,4 l

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Tomigan 250 EC 1,0-1,5 l + Aminex Pur 2,0-2,3 l

Lebeda rozkladitá (Atriplex patula):

Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l, Casoron G 60-120 kg, Kerb 50 W 4,0-6,0 kg, Stomp 330 E 5,0-6,0 l, U 46 M Fluid 2,8-3,4 l

*Doporučené kombinace herbicidů *TM:*

Tomigan 250 EC 1,0-1,5 l + Aminex Pur 2,0-2,3 l

Rdesno obojživelné (Persicaria amphibia):

Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l, Cliophar 300 SL 0,4 l, Kerb 50 W 4,0-6,0 kg, Lontrel 300 v dávce 0,4 l, Starane 250 EC 1,5-2,0 l, Stomp 330 E 5,0-6,0 l, Touchdown 2,0 l

Laskavec ohnutý (Amaranthus retroflexus):

Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l, Casoron G 60-120 kg, Folar 525 FW 5,0-6,0 l, Kerb 50 W 4,0-6,0 kg, Stomp 330 E 5,0-6,0 l/500 l vody, Touchdown 2,0 l, U 46 M Fluid 2,8-3,4 l

Ježatka kuří noha (Echinochloa crus-galli):

Agil 100 EC 0,7-1,0 l/300 l vody, Fusilade Super 1,0-1,5 l, Gallant Super 0,5-0,75 l, Pantera 40 EC 1,0-1,5 l/200-300 l vody, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l, Touchdown 2,0 l

Ptačinec žabinec (Stellaria media):

Kerb 50 W 4,0-6,0 kg, Tomigan 250 EC 0,5-2,0 l, Touchdown 2,0 l, Starane 250 EC 1,5-2,0 l, Stomp 330 E 5,0-6,0 l/400-600 l vody

Jílek vytrvalý (Lolium perenne):

Agil 100 EC 1,2-1,5 l/300 l vody, Kerb 50 W 4,0-6,0 kg, Pantera 40 EC 2,0-2,5 l, Targa Super 5 EC 1,0-1,5 l, Touchdown 3,0-6,0 l

Kokoška pastuší tobolka (Capsella burza pastoris):

Agritox 50 SL 2,5-3,0 l, Dicopur M 750 v dávce 1,6-1,8 l/300 l vody, Starane 250 EC 1,5-2,0 l, Stomp 330 E 5,0-6,0 l, Tomigan 0,5-2,0 l, Touchdown 2,0-5,0 l, U 46 M Fluid 2,8-3,4 l

Penízek rolní (Thlaspi arvense):

Agritox 50 SL 2,5-3,0 l, Dicopur M 750 v dávce 1,6-1,8 l/300 l vody, Starane 250 EC 1,5-2,0 l, Stomp 330 E 5,0-6,0 l, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l

Bažanka roční (Mercurialis annua):

Kerb 50 W 4,0-6,0 kg, Stomp 330 E 5,0-6,0 l

Rmen rolní (Anthemis arvensis):

Cliophar 300 SL 0,4 l, Lontrel 300 v dávce 0,4 l, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l

Přípravky na bázi glyphosate (Bronco, Clinic, Dominator, Folar 525 FW, Glyphogan 480 SL, Roundup Biaktiv, Roundup Forte, Roundup Klasik, Roundup Rapid, Touchdown) nepoužívat pro broskvoně. Bastu 15 lze použít po výsadbě od 3 roku a rovněž nepoužívat pro broskvoně.

K ničení výše uvedených plevelů lze použít další herbicidní přípravky. Některé dvouděložné plevele ničí v dávce 2,5-3,0 l/ha Agritox 50 SL, Aminex Pur 5,0-6,0 l/ha, MCPA- Stefes 750 v dávce 1,6-1,8 l/ha, Stomp 330 E 5,0-6,0 l/ha, U 46 M Fluid 2,8-3,4 l/ha, Tomigan 250 EC 1,5-2,0 l/ha, Lontrel 300 v dávce 0,4 l/ha aj. Další jednoleté lipnicovité plevele ničí Stomp 330 E v dávce 5,0-6,0 l/ha, Agil 100 EC 0,5-0,8 l/ha, Targa Super 5 EC 1,0-1,5 l/ha, Pantera 40 EC 1,0-1,5 l/ha, Fusilade Super 1,0-1,5 l/ha, Sting CT 4,0-6,0 l/ha, Gallant Super 0,5-0,75 l/ha aj. Touchdown působí v dávce 2,0 l/ha na celou škálu jednoletých plevelů a v dávce 3,0-6,0 l na plevele dvouděložné. Kontaktní přípravek Gramoxone v dávce 5,0-6,0 l/600 l/ha vody ničí trávy i dvouděložné plevele. Ve výsadbách od 3 let lze použít kombinaci Gramoxone 2,0 l + Goal 2 E 4,0 l/ha. Listový herbicid s kontaktním a částečně systémovým účinkem Basta 15 v dávce 4,0-6,0 l/200-800 l/ha vody hubí prakticky všechny důležité jednoleté trávovité a dvouděložné plevele.

Dávky herbicidů jsou uvedeny na jeden hektar dle Seznamu registrovaných přípravků na ochranu rostlin. V tomto příspěvku nejsou a nemohou být vyčerpány všechny možnosti využití herbicidů k potlačení plevelů.

(Ing.Miroslav Pražák,CSc., VŠÚO Holovousy s.r.o.)

Proliferace jabloní je stále aktuální

Projevy příznaků tohoto onemocnění způsobují znehodnocení úrody a vysokou hospodářskou škodlivost. Proto je zařazena mezi škodlivé organizmy ovocných druhů a nesmí být přítomna v certifikovaném množitelském materiálu jabloní. Zavedení molekulárních metod PCR umožňuje rychlý způsob diagnostiky přítomnosti této fytoplazmy při ověřování zdravotního stavu matečnic. Proliferace jabloně (Apple proliferation) byla jako anomálie popsána již na počátku 20. století a původně byla považována za fyziologické onemocnění. Její infekční původ byl zjištěn až v 50. letech v Itálii. Zprvu byla považována za virózu. Později byla nalezena tělíska podobná mykoplazmám (tzv. MLO organizmy) a dle nejnovějšího názvosloví je proliferace jabloní zařazena mezi fytoplazmy. Je geneticky příbuzná s odumíráním hrušní (pear decline) a evropskou žloutenkou peckovin (ESFY). V literatuře je podrobně popsána symptomatika tohoto onemocnění (metly v horní třetině jednoletých výhonů, zvětšené palisty

v úžlabí řapíků, nápadná maloplodost a snížení odolnosti vůči některým houbovým chorobám, zvláště padlí jabloňovému). Zcela nesporná je její vysoká hospodářská škodlivost, zvláště v době, kdy dochází k šokovému projevu příznaků a znehodnocení úrody. Nebezpečná je i další vlastnost této choroby – přecházení do latentního stavu a variabilní, někdy i několikaleté období latence od infekce rostlin do projevu prvních příznaků. V té době může být nemocný strom vydatným zdrojem infekce pro další z něho množené rostliny. V mnoha zemích bylo zjištěno, že experimentálně infikované plodné stromy nebyly vizuálně postiženy po dobu 5 a více roků po infekci. Jsou známé případy, kdy se symptomy objeví pouze v tzv. šokovém stadiu a ne u všech infikovaných stromů. Někdy po 3 – 6 letech trvání zmizí, aby se později znovu objevily. Příznaky se mohou projevit záhy po provedení hlubšího řezu. Zatím nebyla objevena žádná souvislost mezi projevy příznaků či jejich silou a citlivostí jednotlivých odrůd. Navzdory existujícímu velkému množství literárních údajů, mnohdy velmi rozporných, nebyla nalezena žádná odolná nebo alespoň tolerantní odrůda jabloní. Další nepříznivou vlastností proliferace jabloní je variabilní rozložení infekčního činitele v různých částech stromu, čili nesystémový charakter onemocnění. To souvisí s kolísáním přítomnosti fytoplazmy v různých částech stromu v průběhu roku. Tyto vlastnosti, respektive jejich znalost, jsou důležité pro stanovení neoptimálnějšího období roku (i části rostliny) pro diagnostické testování množitelského materiálu na přítomnost tohoto onemocnění. Během celého roku, a především v zimě, jsou částice fytoplazmy soustředěny v kořenech, bez ohledu na projev nadzemních příznaků. Reinvaze do nadzemních částí nastává v předjaří a pozvolna se zvyšuje až do pozdního léta a začátku podzimu. K částečné degeneraci částic fytoplazem dochází opět v prosinci. Projev příznaků ovlivňují i teploty. Již při kolem + 30 oC dochází k inhibici částic. V kořenech je však možné je nalézt i při – 20 oC. Již v prvních pracích o této chorobě byly zkoumány různé cesty jejího šíření. Je nesporné, že nejsnadnější cestou je vegetativní množení, tj. očky, rouby a nemocnými oddělky podnoží. Proliferaci jabloní byla věnována pozornost v rámci vývoje certifikačního programu, na kterém se podílel i VŠÚO Holovousy s.r.o. v letech 2001 – 2004. Cílem výzkumu bylo, ve spolupráci s referenčními laboratořemi katedry buněčné biologie a genetiky PŘF UP v Olomouci a UMBR ČAV v Českých Budějovicích, propracovat rychlé a spolehlivé metody rutinního testování přítomnosti této fytoplazmy molekulární metodou PCR (polymerase chain reaction). Zavedení této metody umožňuje rychlý způsob detekce fytoplazem při ověřování zdravotního stavu matečnic v rámci certifikace rozmnožovacího materiálu (dle vyhlášky 147/2004 Sb.).
(Ing.M.Erbenová,Ing.J.Kučerová,VŠÚO Holovousy s.r.o)

Bioprodukce

Dosáhnout úspěchu na trhu s biojablky není snadné

Ačkoliv mnozí spotřebitelé by rádi preferovali jablka pocházející z biologické produkce, nejsou příliš ochotni slevit z požadavku na jejich vzhledové vlastnosti. Upuštění od chemického způsobu ochrany proti škodlivým činitelům není intenzivním ovocnářstvím, zvláště pak v produkci jablek nikterak snadné. Dokladuje to mnohaletá zkušenost jednoho z předních evropských producentů biojablek, Eberharda Hollanda z Bonhausenu u Ravensburgu (SRN). Po tříletém přechodném období přešel v rámci celého podniku na pěstování jabloní podle zásad Biolandu, když bezprostředně před tímto rozhodnutím získal nabídku velkoobchodu s produkty biologického původu na celkový odbyt biojablek. Jak přiznává, nejde o snadné rozhodnutí, neboť v oblasti s 900 mm ročních srážek působí největší ohrožení kvality výskyt strupovitosti jablek. Proto klade hlavní důraz na výběr odrůd rezistentních vůči této chorobě. Vsadil na odrůdu 'Topaz', která je sice obtížně tvarovatelná a náchylná vůči některým patogenům působícím hnilobu plodů (*Gleosporium*, *Phytophthora* aj.), nicméně je spotřebiteli

oblíbená pro svoji chuť. Podle mínění Eberharda Hollanda žádná jiná rezistentní odrůda vůči strupovitosti se odrůdě 'Topaz' zatím nevyrovná. Proto jí věnuje více jak polovinu z celkové plochy jabloňových výsadeb, dosahujících 40 ha. Pouze na 1 ha pěstuje doplňkové hrušně. Na trh bylo jablko odrůdy 'Topaz' uváděno s velmi pečlivou a důmyslnou přípravou s cílem dostat se do segmentu vysokých odbytových cen. Odrůda byla donedávna mezi spotřebiteli jen málo známa, proto, aby ji spotřebitelé akceptovali, museli o ní co nejvíce znát. Pomocí designéra si nechali zhotovit nápadné logo „Naše specialita – BIO TOPAZ“ a navázali kontakty s časopisy zabývající se tzv. zdravou přírodní výživou. Již poté, co byly zveřejněny první články, nastal boom s odbytem jablka 'Topaz'. Samozřejmě, že pěstitel hodlal tohoto spotřebitelského zájmu nejvíce využít a zásobit trh odpovídajícím objemem jablek. Podle mínění producenta k tomu, aby byl pro obchod nezaměnitelně požadovaným partnerem, musel by dodat trhu nejméně 300 t této odrůdy. Tamní tendence potvrdily původní předpoklady: 'Topaz' je mírně kyselý a proto si také udržuje po dlouhou dobu typicky odrůdovou chuť. Nicméně jeho kyselost je zpočátku tak vysoká, že teprve po dvou měsících skladování získá jablko plné aroma s vyváženým poměrem cukrů a kyselin. Další rozšiřování výsadeb této odrůdy již neplánuje, neboť trh je již dostatečně zásoben stávající produkcí. Podíl odrůdy 'Topaz' již nyní přesahuje 50 % celkové výměry jabloňových výsadeb, další rozšiřování by mohlo představovat odbytové (cenové) riziko, neboť by se stírala jistá nezaměnitelná výlučnost na trhu. V programu jsou další proti strupovitosti rezistentní odrůdy – 'Santana', červená sladká odrůda z Nizozemska, jejíž sklizňová zralost a odbyt je shodný s odrůdou 'Topaz' a dále 'Rubinola', rovněž spíše sladší a červeně pruhovaná. K průmyslovým účelům pěstují se vysoce rezistentní odrůdy s vysokým obsahem kyselin – 'Renewa' a 'Reanda'. Do budoucna se počítá s 6 – 8 odrůdami, nyní je jich zastoupeno 12, z nichž ale 8 není rezistentních. Téměř 70 % výsadeb není starších jak šest let. Veškeré výsadby odrůdy 'Topaz' jsou chráněny sítěmi proti krupobití. Počítá se s tím, že s rozvojem bioprodukce v Evropě bude významně klesat i cena jablek. Proto se hledají další možnosti snižování pěstitelských nákladů, kdy významnou roli hrají právě rezistentní odrůdy, nevyžadující nákladnou ochranu a přitom si uchovávající trhem akceptovatelné požadavky. Samozřejmě, že jednou z nejzávažnějších starostí je signalizace výskytu a přesné určení škodlivého činitele jako podmínky cíleného a účinného zákroku biologickými prostředky ochrany. V tomto směru existuje spolehlivá spolupráce s pracovníky Výzkumného ústavu ovocnářského ve Weinsbergu, jehož poradkyně v případě potřeby navštěvuje výsadby i denně. V souladu se zásadami biologického směru produkce se klade význam i využití tzv. přírodní energie. K závlaze se používá vlastní rybník o kapacitě 500 m³. Do vody se přidávají homeopatické preparáty, extrakty z květů blatouchu, ale i různé mleté horniny podle zásad tzv. geomantie. V tomto oboru působí dcera pěstitele, která považuje za velmi významné využití těchto sil v bioprodukcí. Velké potíže působí v podniku výskyt skládkové hniloby jablek, způsobené houbou *Gleosporium*. Jednou z možností, jak této vážné hrozbě čelit, je máčení plodů v teplé vodě. K tomu se využívá zařízení, umožňující máčení velkobeden s jablky do vody o teplotě 52 oC po dobu dvou minut. Podle šetření v podniku byly v teplé vodě nemáčené plody při vyskladňování v únoru napadeny hnilobou z 10,5 %, zatímco ošetřené plody teplou vodou vykazovaly jen 1,5 % výskyt hniloby. K předehřívání vody na 45 oC využívá odpadní teplo z chladírenských agregátů, jimiž je vybaven sklad s řízenou (CA) atmosférou. Další přehřívání vody zajišťuje hořák na topný olej. Výkon tohoto v podstatě jednoduchého zařízení je asi pět tun za hodinu, spotřeba topného oleje (při využití odpadního tepla z chladírenských agregátů) je asi 300 litrů na 100 tun jablek. Předpokládá se, že pěstováním odrůd méně náchylných vůči skládkové hnilobě by se mohly dále snížit výrobní náklady. V současné době získává ročně asi 45 000 kW elektrické energie fotovoltázními články o ploše 350 m², jež jsou umístěny na střeše skladu ovoce. Je to tolik, kolik je potřeba ročně na provoz chladírny. Ve své snaze není v Evropě osamocen. Společně s organizací Steirfrucht působící ve Štýrsku založili spolek, kde si mohou ekologicky orientovaní

bioproducenti ovoce vyměňovat zkušenosti na evropské úrovni. Setkávají se dvakrát do roka, aby projednali teoretické i praktické aspekty bioprodukce ovoce. Setkání probíhá každým rokem v jiné zemi. Dnešních 15 členů reprezentuje 85 % bioprodukce ovoce v celé Evropě. Je snaha tento spolek udržet co nejmenší, aby mohl o to efektivněji pracovat. (převzato z Agrowebu - autor: Ing. Jaroslav Bartoš, CSc.)

Netradiční ovocné druhy

Perspektivní ovocný druh – asijské hrušně Nashi

Již několik let můžeme v České republice vidět a zakoupit poněkud podivně vypadající ovoce, v supermarketech často označované názvem Nashi. Nejčastěji se nabízí jako kusové nebo v balíčcích s několika kusy, občas za přemrštěnou cenu, odpovídající nejvzácnějšímu ovoci tropických zemí. Toto mýty opředené ovoce, mylně považované za křížence mezi jabloní (Malus) a hrušní (Pyrus) s pochybným laickým názvem „hruškojabko“ či „jabkohruška“, je asijská hruška. V Číně a na Taiwanu se asijské hrušně pěstují ve výškách od 800 do 2000 m n. m., v oblastech se srážkami od méně než 250 až po 800 mm/rok a s osluněním delším jak 1870 hod/rok. Půdy jsou vhodné hluboké, hlinité, s pH okolo 6 – 7. Požadavek na období chladu je minimálně 900 – 1600 hodin při 0 – 7°C u kulturních odrůd. Pupeny v dormantním stavu snášejí teploty okolo -23 až -34 °C, květy jsou poškozovány při -2,2 °C. V podmínkách ČR (Lednice) dozrávají odrůdy asijských hrušní od druhé poloviny srpna. Velmi často se asijské odrůdy označují jako rezistentní k bakteriální spále růžovitých (Erwinia amylovora (Burrill) Winslow et. al.). Tato významná vlastnost byla pravděpodobně přenesena z rodičovské P. ussuriensis. Zejména v USA jsou uváděny jako rezistentní odrůdy ‘Ba Li Hsiang’, ‘Mien Suan Li’, ‘Shinko’, ‘Tsu Li’, ‘Ya Li’, ‘Hsiang Sui Li’ a další. Bohužel v podmínkách České republiky nebyla zatím tato rezistence oficiálně potvrzena (vyvrácena). Pěstitelská technologie asijských hrušní je podobná jako u evropských hrušní. Při pěstování je možné využít pěstitelský systém koruny s centrálním výhonem (vřetenem), systém s kotlovitou korunou nebo systém Tatura Trellis a Espalier – tzv. stěnová výsadba. Výška stromů je závislá na pěstitelském systému, nejčastěji od 2,5 m do 4,5 m. Vhodné spony pro systém Tatura Trellis jsou okolo 1,5 – 2,0 x 4,5 – 5,0 m při produkční výšce 2,5 – 3,0 m. Standardně se zapěstovávají 3 – 4 kosterní větve s 1 – 3 polokosterními větvemi, na jeden metr vysokém kmínku. Asijské odrůdy začínají plodit již 2 – 4 rokem po výsadbě na krátkých plodonoších vyrůstajících z dvouletých a starších výhonů. Řez je vhodné provádět v předjarním období kdy již nehrozí poškození zimními mrazy. Princip řezu je shodný stejně tak jako technika s řezem běžných evropských odrůd. V letních měsících je vhodné zaštipovat terminální výhon. Ve Francii se jako perspektivní jeví asijské hrušně pěstované na podnoži OHF® 333 (Brokmal) v systému Tatura. V Japonsku je také část výsadeb v systému Tatura pěstována pod ochranou sítí a část ve fóliovnících (320 ha). Pro produkci kvalitního stolního (tržního) ovoce je nezbytná ranná probírka plůdků a doplňková závlaha. Většina asijských odrůd má totiž sklon vytvářet dosti početné shluky drobných plodů (5 – 9 plodů na plodonoš), které jsou ale komerčně nezajímavé. Podobně jako u evropských odrůd omezuje probírka rizika alternující plodnosti. Obvykle se doporučuje ponechat jeden plod na plodonoši nebo na každých 15 cm (ruční probírka). Chemická probírka je možná přípravky na bázi thiosíranu amonného v období 80 % kvetení (např. Culminate™). Na kvalitu plodů má pozitivní vliv také průběžná doplňková závlaha, která má nejvyšší efekt 6 – 8 týdnů před sklizní. Sklizeň asijských hrušní má probíhat v plné zralosti, neboť u většiny odrůd již nedochází k posklizňovému dozrávání. Převážná většina asijských odrůd je totiž na rozdíl od evropských neklimakterického typu. Skladovatelnost je v běžných podmínkách 2 – 3 měsíce, v řízené atmosféře i déle. Komerční skladování se provádí při 0°C a 90 % relativní vlhkosti v řízené atmosféře, neboť plody jsou

citlivé k zavadnutí. Při ztrátách vody nad 5 – 7 % dochází k vadnutí a svraskávání pokožky plodů. Citlivé jsou např. odrůdy 'Kosui' a 'Hosui'. Plody asijských hrušní jsou také citlivé k CO₂, přičemž pro většinu odrůd jsou kritické hodnoty nad 2 % CO₂. Ověřený sortiment odrůd v podmínkách České republiky 'Hosui' je japonská odrůda (1972, kříženec Ri-14 ('Kikusui' x 'Yakumo') x 'Yakumo'), její růst je zpočátku bujnější. Je středně plodná, raná odrůda, jedna z nejchutnějších, plody jsou velké, hnědavě oranžové barvy. Opylovači jsou 'Shinko', 'Chojuro', 'Bartlett', nebo '20th Century'. 'Chojuro' je japonská odrůda (1989, náhodný semenáč) středního vzrůstu, se středně velkými plody zlatavě hnědé barvy, vhodní opylovači jsou 'Hosui', 'Shinko' a další. Je odolná k otlakům a mechanickému poškození. 'Nijisseiki' (syn. '20th Century') je japonská odrůda (1998, náhodný semenáč) ranější se středně velkými plody vyžadující probírku, vhodní opylovači jsou 'Shinseiki', 'Bartlett'. Je citlivá k otlakům a mechanickému poškození. 'Shinko' je japonská odrůda (1941, 'Nijisseiki' x ?) velmi plodná pozdní s velkými plody zlatohnědé barvy dozrávající ve druhé polovině září. Vhodní opylovači jsou 'Hosui', 'Chojuro', 'Kikusui', 'Bartlett'. 'Shinseiki' je japonská odrůda ('Nijisseiki' x 'Chojuro') s plody střední velikosti žlutozelené barvy. Je středně zrající s raným nástupem do plodnosti (2 – 3 rokem), je částečně samosprašná a vyžaduje probírku. Další odrůdy 'Nisilim', 'Yali', 'Mansan', 'Pung Su' jsou odolné ke spále růžovitých. Nejvýznamnější chorobou v hlavních oblastech pěstování je černá skvrnitost způsobená houbou *Alternaria alternata*, jejíž infekce v evropských podmínkách nebude významná, stejně tak jako strupovitost způsobená houbou *Venturia nashicola*. Strupovitostí hrušní (způsobenou patogenem *Venturia pirina*) nebývají tyto odrůdy napadány ani ve společných výsadbách s evropskými hrušněmi. Některé odrůdy asijských hrušní jsou uváděny jako rezistentní k spále růžovitých (*Erwinia amylovora*), ale naopak jsou citlivé k rakovinnému odumírání způsobenému bakterií *Pseudomonas syringae* a k některým dalším bakteriózám. Mezi další významnější choroby patří rez (způsobená *Gymnosporangium haraeae*) a hniloba plodů (způsobená *Physalospora piricola*) Poněkud méně než například jabloně bývají napadány obaleči (zejména druhem *Cydia pomonella*). Významným škůdcem mohou být roztoči (*Panonychus ulmi*) a mera (*Psylla pyri*). V sortimentu Ústavu ovocnictví nebyl doposud zaznamenán žádný z uvedených škůdců, zcela bez významu se vyskytovala moniliová hniloba (*Monilinia fructigena*) po poškození nebo v těsném shluku více plodů a bodruška hrušňová (*Janus compressus*). V současné době se v České republice žádné odrůdy asijských hrušní ve významné produkční výměře nepěstují. Tato skutečnost je dána zákonem č. 219/2003 Sb., který obsahuje v druhovém seznamu pouze evropskou hrušň P. communis. Respektive jiné odrůdy než původem z P. communis nemohou být registrovány a uváděny do oběhu. Naštěstí, podle posledních informací pracovníků ÚKZÚZ, je připravovaná novela (v slouladu s EU), kde dojde k nahrazení konkrétního druhu P. communis pouze rodem *Pyrus* spp. L. Tím padnou byrokratické překážky komplikující pěstování tohoto perspektivního ovoce i v České republice.

(převzato ze Zahradaweb - autor: Ing. Tomáš Nečas, Ústav ovocnictví, ZF MZLU v Lednici)

Ochrana hrušní

Významné choroby hrušní a způsoby ochrany proti nim

V posledních letech byla v některých oblastech České republiky pozorována u určitých odrůd, zejména ranných hrušní (*Pyrus communis*) poškození listů a plodů. Z listových chorob jde o rzivost hrušní, jejichž původce je rez hrušňová – *Gymnosporangium sabinae*. Častější nákazy touto chorobou bývají v teplých a vlhkých letech. Rez hrušňová je dvoubuňná, acidiové stádium bylo dosud zjištěno pouze na hrušních a jalovci chvojce klášterské (*Juniperus sabina*). Rez hrušňová napadá listy, čepele, řapíky a vyjimečně i plody. Na svrchní straně listů se objevují začátkem léta oranžové, oválné, postupně se zvětšující skvrny. V letním období se

přibližně tři měsíce po infekci objevují pohárkovité rýhovitě aecidie. Skvrny posléze tmavnou a dostávají temně červené zabarvení. Jalovec chvojka klášterská je druhým hostitelem rzi hrušňové. Podhoubí prorůstá větve a větévký stromů a za příznivých podmínek tvoří zimní výtrusy – teleutospory. Vytvářejí se ve žlutohnědých zploštělých výrustcích, za vlhka jsou slizovité až rosolovité. Parazit přezimuje ve dřevě a ve větévkách jalovců. Postižené části větví jsou časně na jaře mírně zduřelé a rozpraskané. V období kvetení a krátce po odkvětu hrušně (konec dubna, počátek května) pozorujeme na postižených místech jalovců za sucha nápadné rezavě hnědá prášivá ložiska teleutospor, které klíčí a infikují listy, vyjímečně i letorosty a tvoří se plody hrušně. Rez hrušňová značně snižuje asimilační plochu listů. Její škodlivost podporuje i nedostatečná výživa stromů. K infekci hrušně dochází především v době kvetení a krátce po odkvětu. Z ochranných preventivních opatření je nutné odstranit chvojku klášterskou v blízkosti výsadeb hrušně nebo alespoň odřezat její napadené větve. Její vzdálenost od hrušně by měla být nejméně 100 až 500 m. Rozhodující pro infekci rzi hrušňovou je kromě povětrnostních podmínek i převládající směr větru. Pokud vysazujeme na zahradě nebo v jejím okolí jalovec, je nutno zaměřit se na nehostitelské druhy jalovce, například *Juniperus horizontalis*, *J. scopulorum*, *J. squamata* a *J. virginiana* a to zejména jejich poléhavé formy. Určité rozdíly jsou i v náchylnosti odrůd hrušně, většinou bývají k infekci náchylnější rané odrůdy. Z chemických přípravků se doporučuje v kritickém období pro infekci rzi hrušňovou před květem a po odkvětu ošetření preparáty: Baycor 25 WP, Saprool New a Topas C 50 WP. Částečně účinné jsou i přípravky na bázi mancozebu (Dithane D 6, Dithane M 45, Novozir MN 80 a na bázi metiramu (Polyram WG). Mezi jiná, často se vyskytující onemocnění plodu hrušně, patří moniliová hniloba plodů, spojená často s moniliovým vadnutím větévek. Je vyvolána napadením vréckatou houbou *Sclerotinia fructigena*. Na území Čech byly její první výskyty popsány již v roce 1932 Baudyšem a v roce 1924 Klikou. Kromě jádrového ovoce – hrušně a jabloní byly její výskyty také zjištěny na třešních (*Cerasus avium*), švestce domácí (*Prunus domestica*), lísce (*Corylus avellana*), srstce – angreštu (*Ribes grossularia*). Ve vlhkých letech napadá také hrozny révy vinné. U jádrového ovoce infikuje hlavně plody. Napadený plod v místě infekce nejprve žloutne, hnědne a pak začíná zahnívat. Vréckatá houba přezimuje v mumifikovaných plodech v podobě vícebuněčného mycelia. Na plodech vyrůstají stopkaté žlutavé pohárkovité plodničky (askospory), které udržují životaschopnost houby a kterými se dále šíří. Letní výtrusy - konidie ve vlhkých letech infikují plody hrušně a jabloní. Výskyty byly zaznamenány ojedinelé také na plodech meruněk a broskvoní. Klíční vlákna houby mohou do rostlinného pletiva vniknout i průduchy do zdravé, neporaněné slupky plodů. Pravidelně je *Sclerotinia fructigena* parazitem ran, daných fyziologickým popukáním kůry při nestejném růstu, poškozením pletiva housenkami, ptáky, poškozením kroupami nebo mechanickým odřením větévek při silném větru. Nákaza moniliózou se rychle šíří, inkubační doba je velmi krátká, 7 – 10 dní, je závislá na vlhku a teplotě. Po této době se vytvářejí na plodech žlutě zbarvená, propadlá místa, na kterých se vytvářejí konidie, které jsou za vegetace roznášeny větrem, hmyzem a splavovanou vodou. Některé biotypy houby jako *Sclerotinia cinerea*, *S. laxa* mohou vyvolávat také moniliové vadnutí větévek ovocných stromů. Rozdíl mezi těmito biotypy spočívá v tom, že *S. fructigena* se šíří i za vysokých letních teplot, pravidelně od července. Nákaza houbou *S. cinerea* a *S. laxa* se šíří již při nižších dubnových a květnových teplotách. Stromy s hustými korunami jednostranně hnojenými dusíkem s nahloučenými plody jsou k monilióze náchylnější. Velmi náchylné odrůdy, které propadají moniliové hnilobě vyřazujeme, stejně tak je nutno odstraňovat zdroje nákazy (plody nakažené ve vegetační době, spadlé mumifikované plody visící na větvích nebo spadlé na zem). Jestliže houba prorostla do větví, je nutno je odřezat a spálit. Je také důležité protrhávání plodů. Neméně důležité proti šíření moniliózy je použití chemoterapeutických zákroků ve formě postřiku. Jsou doporučovány i postřiky v době vegetačního klidu. Ošetření proti hnilobě plodů se provádí vyjímečně na lokalitách pravidelného výskytu, zejména u náchylných odrůd hrušně

('Solanka', 'Boscova lahvice', 'Williamsova Čáslavka') a další. Z fungicidních přípravků se osvědčilo ošetření stromů Rovralem 50 WP, Rovralem Flo a Sporgonem 50 WP. Na rizikových lokalitách s pravidelným výskytem moniliózy by měly být zaváděny odolnější odrůdy hrušní, například 'Clappova máslovka', 'Pařížanka' a j.
(převzato ze Zahradaweb - autor: Ing.J.Chod,DrSc.,RNDr. D.Chodová, CSc.,VÚRV Praha)

Zásoby jablek

Naskladnění jablek k 1.4.2005 v ČR

(TUNY)

ODRŮDA	TYP SKLADU				CELKEM	% 03/04	% 5-letý průměr/05
	Větraný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO			
Spartan, Mac Intosh		9			9	- 40 %	- 24 %
Šampion		93		377	470	+ 180%	+288%
Rubín		129		213	342	- 16 %	+151%
Gala		61		34	95	-	-
ostatní raně zimní		12		9	21	- 19 %	- 66 %
Golden Delicious		544	120	2604	3268	+ 37 %	+ 40 %
Idared	295	2073	2409	5297	10074	+ 7 %	+ 2 %
Jonagold	20	294	87	999	1400	+ 65 %	+184%
Topaz		20		193	213	-	-
Melrose		141		337	478	+ 319%	+164%
Gloster		290	2	362	654	- 17 %	+ 51 %
Skup. Red Delicious		38		27	65	+491%	+ 20 %
Zvonkové		9		82	91	+168%	- 4 %
ostatní zimní	20	138		166	324	+ 12 %	- 9 %
Celkem	335	3851	2618	10700	17504	+ 19 %	+ 22 %
% jablek dle typu skladu	2 %	22 %	15 %	61 %	100 %	-	-

Prodej tuzemských jablek do obchodní sítě v období říjen až březen sezóny 2004/2005 vč. srovnání

(tuny)

Měsíc/sezóna	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	Meziroční srovnání	5-letý průměr
Říjen	7.800	7.000	3.000	7.900	5.100	7.800	7.600	- 3 %	+ 23 %
Listopad	6.800	7.200	3.400	6.900	5.900	8.400	5.000	- 40 %	- 21 %
Prosinec	7.600	10.600	6.300	6.400	7.800	6.600	5.300	- 20 %	- 30 %
Leden	7.200	10.100	6.500	5.900	7.500	6.000	5.900	- 2 %	- 18 %
Únor	6.900	5.900	7.900	3.800	7.700	6.300	6.000	- 5 %	- 5 %
Březen	10.100	8.000	8.000	5.300	6.100	6.100	8.000	+ 31 %	+ 19 %
Celkem (říjen-březen)	46.400	48.800	35.100	36.200	40.100	41.200	37.800	- 8 %	- 6 %

Pozn: V tabulce nejsou uvedena jablka, která byla daný měsíc ze skladů zpracována nebo vyvezena.

Polsko

Rekordní úroda ovoce 2004 v Polsku a velmi nízké ceny

Produkce ovoce v Polsku 2002-2004

	Pěstitelská plocha, 1000 ha			Celková sklizeň, 1000 t		
	2004	2003	2002	2004	2003	2002
Celkem	369,7	364,0	375,9	3 521	3 309	3 020
Stromové ovoce	260,7	258,3	271,9	3 021	2 848	2 605
Jablka	160,0	159,3	271,9	2 522	2 428	2 168
Hrušky	14,6	14,5	14,4	87	77	92
Švestky	25,5	25,0	26,9	133	110	103
Višně	38,0	37,8	39,0	202	191	173
Broskve	4,0	3,8	4,1	14	13	15
Meruňky	1,8	1,7	1,9	5	5	4
Bobulovité ovoce	109,9	105,7	104,0	500	431	415
Jahody	48,0	43,9	38,0	186	131	153
Maliny	14,2	13,3	13,4	57	43	45
Rybíz černý	25,0	27,0	32,0	125	125	100
Rybíz červený	12,0	11,9	10,3	69	67	57
Angrešt	3,8	3,6	3,6	20	20	22
Aronie	4,5	4,5	4,9	37	39	36
Borůvky	0,8	0,7	0,7	4	3	2

Prameny: GUS, IERiGZ

Rekordní sklizeň ovoce 2004 v Polsku vedla k nadměrnému množství přebytků a prudkému poklesu cen. Cena většiny druhů sklizeného ovoce nestačí k pokrytí výrobních nákladů. Podle definitivního odhadu Centrálního statistického úřadu (GUS) se v Polsku sklídilo za rok 2004 dosud největší množství ovoce. Celková sklizeň se odhaduje na 3,52 mil. t, to je o 6,4 % více než v předchozím roce. Zvýšené výnosy téměř všech druhů ovoce spolu s rozšířením ploch nebo intenzifikací kultivace se promítly do celkové velmi vysoké produkce. Následně však došlo k převisu tržní nabídky nad poptávkou, což se promítlo do propadu cen. Pro tisíce polských zemědělských hospodářství představuje pěstování měkkého ovoce nejdůležitější zdroj příjmů. Představitelé polské vlády udávají, že vstup do EU sice zlepšil podmínky pro rozšíření polského zahraničního obchodu, ale po přijetí zákonů EU vláda už nemá vlastní nástroje k intervenování na trhu ovoce v krizové situaci, jež nastala právě v letošní sezoně. Po relativně slabé úrodě jahod ve dvou předchozích letech s extrémně atraktivními nákupními cenami v roce 2003 rozšířili pěstitelé plochy o více než 10 %. Současně se v roce 2004 zvýšily výnosy nad normální úroveň a byly asi o 30 % vyšší než v roce 2003, kdy je poškodil mráz a sucho. Produkce se v roce 2004 zvýšila na 186 000 t ve srovnání se 131 000 t v předchozím roce (+ 42 %). Kombinace dobré domácí sklizně a zvýšená konkurence importu vedla ke kolapsu ceny úroveň 1,6 PLN/kg (0,4 EUR/kg), která pokryla jen asi 70 % výrobních nákladů. Na trhu černého rybízu vedly dvě za sebou následující rekordní úrody ke kompletnímu cenovému kolapsu. Protože už před sklizní existovaly velké zásoby, výrobci obdrželi směšnou cenu 0,35 PLN/kg (0,09 EUR/kg), takže tržby sotva pokryly výrobní náklady na jedno čtvrtletí. Oficiální odhady sklizně 125 000 t vypovídají o úrodě na plantážích, ale nevyjadřují skutečnou sklizeň. Pěstitelé černého rybízu kvůli nízké ceně úrodu na některých plantážích nesklídili. Úroda červeného rybízu byla rovněž dobrá. Pěstitelé sklídili celkem 69 000 t, ale mimořádně vysokou cenu z předchozího roku už v roce 2004 nedostali. Cena 1,01 PLN/kg (0,25 EUR/kg) však stačila k uhrazení výrobních nákladů. V roce 2004 byly rozšířeny plantáže malin. Celková sklizeň dosáhla rekordní úrovně 57 000 t a ceny naproti tomu klesly na rekordně nejnižší úroveň 1,6 PLN/kg

(0,4 EUR/kg) ve srovnání s 2,9 PLN/kg (0,72 EUR/kg). Sklizeň višňová dosáhla podle údajů GUS dosud nejvyšší úrovně 202 000 t. Protože ceny pokryly sotva 60 % výrobních nákladů, zůstala část úrody višňová na stromech. Sklizeň 2,522 mil. t jablek vedla k vysokým zásobám, pro něž nejsou v Polsku dostatečné skladovací kapacity. Pokročilé stadium zásob přezrálého ovoce v normálních a chlazených skladech znamená, že se zvyšuje tlak na ceny. Ceny většiny odrůd spadly na 75 % cenové úrovně z tržního roku 2003/2004.

(zdroj - AgFd East Eur., 2005, č. 270, s. 14, převzato z Agronavigátoru)

Ceny

Ceny ovoce v 13. až 16. kalendářním týdnu 2005

Ovoce	Ceny	
	Pěstitelské	Spotřebitelské
JABLKA tuzemská		
Golden Delicious V	9 - 14	
I.	7,50 - 12	12,90 - 23,90
Gloster V	8,50 - 11,70	
I.	7 - 10,50	11 - 24,90
Idared V	7 - 11	
I.	5 - 9	9,90 - 24,90
Jonagold V	7 - 14	
I.	6 - 12	15 - 26,90
Rubín V	7,50 - 10	
I.	5 - 9,50	15 - 26,90
Šampion V	5 - 11	
I.	5 - 10	11,90 - 26,90
JABLKA dovoz		
Golden Del. I.		18 - 39,90
Granny Smith I.		29,90 - 39,90
Jonagold I.		16,90 - 26
OSTATNÍ OVOCE		
Mandarinky I.		20 - 34,90
Kiwi Kč/ks I.		2 - 5,90
Pomeranče I.		9,90 - 32,50
Banány I.		29,90 - 39,90
Citrony I.		26,90 - 32,90
Hrušky dovoz I.		20 - 39,90
Vinné hrozny bílé I.		30 - 94,90
modré I.		39,90 - 74,90
Grapefruitové bílé I.		18 - 39,90
červené I.		18 - 44,90

(-IŠ-)